

Anarkistisk tidning sedan 1898 #3 2008

BRAND

35 kr

www.anarkistisktidning.org

Tema: Arbete

INNEHÅLL BRAND

Brand: brand@anarkistisktidning.org
Prenumerera: 120 kr/4 nummer,
pg 478 24 80-0 Brand är gratis för fångar
Adress: Föreningsgatan 28 suite 355,
211 65 Malmö
Ansvarig utgivare: M Wåg
Web: www.anarkistisktidning.org
Omslag: Riksbanken
100% returpapper

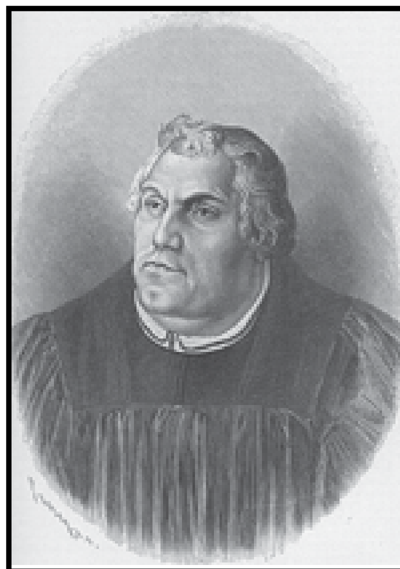
Vad fan är arbete?

Svårt smittade av den från politiskt håll understödda lutherska arbetsmoralen utgör de svenska arbetarna ett hot mot sig själva och mot hela den mänskliga frigörelsen. Kampen står inte bara mellan arbetskraften och kapitalet utan också mellan synen på arbete som ett nödvändigt ont och arbete som livets mening.

VAD FAN ÄR ARBETE? Denna frågan kan vid första anblicken tyckas enkel, men när jag väl skulle sätta mig ner och skriva slog det mig att jag inte har den blekaste aning om vad arbete egentligen är. Hela ordet ”arbete” är så laddat och fullt av moral och värderingar att jag blev osäker på om jag verkligen visste ordets rätta betydelse. Jag slog upp ”arbete” i Nationalencyklopedin där det förklarades att arbete är ”Verksamhet på vilken en människa bygger sin försörjning.” Riktigt så enkelt kan det ju inte vara? Eller? Jag googlade runt lite och fann massvis med artiklar och blogginlägg som undrade samma sak. Det fanns långa debattinlägg skrivna av undrande människor som spånade vilt om vad ekonomins grundpelare egentligen innebär. I det fyra band tjocka (mer än 4000 tätskrivna och dubbelspaltiga sidor) uppslagsverket Palgraves Dictionary (som är en av de mest ansedda uppslagsverken för ekonomer) finner man dock endast den korta och simpla förklaringen: arbete = icke fritid, se fritid.

Om man tittar på ordets etymologiska bakgrund finner man att ”arbete” har rötter i de germanska språken, där det från början betydde ”strävan”. Det spanska ”trabajo” och franska ”travail” har rötterna i ordet för ett tortyrredskap från medeltiden. Man kanske alltså inte kan hitta grunden för vår moraliska syn på arbete i ordets etymologiska betydelse . Speciellt politiskt korrekt är det ju ändå inte att påstå att arbetet är något ont som man helst av allt vill fly ifrån, även om en stor del av befolkningen ändå går runt och bär på dessa känslor varenda arbetsdag. Att den moraliska synen på arbete skulle vara tortyr är otänkbart. I alla fall i sverige, där generation efter generation lärt sig att läsa och skriva genom att studera den lutherska katekesen. Och det är just där, i Luthers tankar om arbete, som slog igenom i sverige under reformationen, som vi kan hitta våra moralföreställningarna om arbetets förträfflighet.

ENLIGT LUTHER SKULLE MÄNNISKAN tjäna gud genom sitt arbete. Luther menade att arbetet var en gåva från gud (tvärt emot den gammeltestamentliga betraktelsen av arbete som ett straff från gud för att ha ätit från kunskapens träd) och att människan borde förbli i det yrke hon fötts in i livet ut. Detta eftersom det var gud som hade tilldelat henne detta yrke och placerat henne på sin plats i den samhälleliga pyramiden. I Gamla Testamentet finner man texter om hur slaven skall förbli trogen sin herre då det var gud själv som placerat människorna på deras platser i den sociala hierarkin. Klassresor skulle alltså vara en synd och ett uppror emot gud själv. Likaså revolter, revolutioner och arbetarmotstånd.

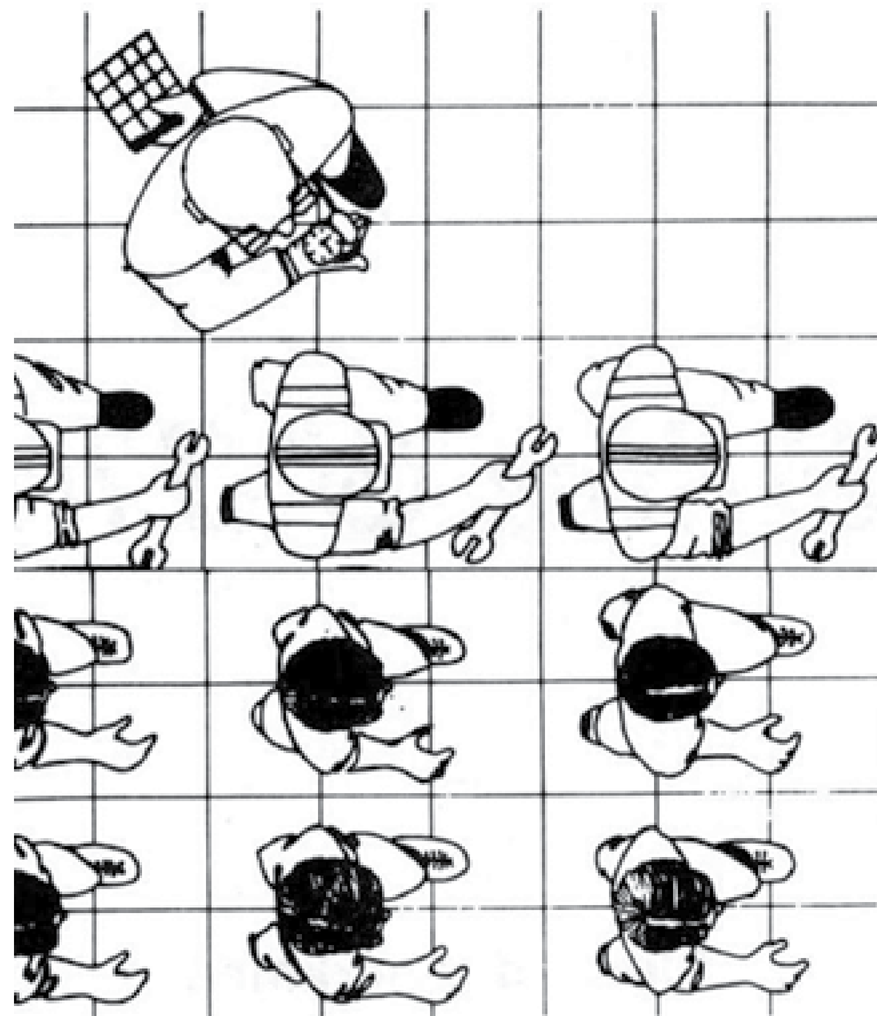

Dessa tankegångar, som ursprungligen var en beteckning på religiösa strömningar under 1500- och 1600-talen, har levt vidare i sekulär form in i vår egen tid. Arbetsamhet, självdisciplin, återhållsamhet, sparsamhet och asketism kan ses som den bärande bjälken i det svenska samhället.

MAN KAN LÄTT LOCKAS till den pur-marxistiska övertygelsen att det bara är kapitalet som står i vägen för arbetarnas frigörelse, att kampen för frigörelse står mellan arbetskraften och kapitalet. Verkligheten visar dock något annat: arbetarna själva motarbetar i själva verket sin egen emancipation, något som skulle kunna beskrivas som en form av självslaveri. De härskande och styrande klasserna i sverige har alltså milt sagt tjänat på arbetarklassens lutherska arbetsmoral. Denna inställning och syn på arbete, att man skall arbeta för arbetets skull, lever i allra högsta grad kvar ända in i modern tid.

För att anarkistiska idéer, som förkortad arbetstid, skall nå ut till de större massorna bör man alltså vara medveten om motståndet och dess komplexitet. Detta kulturella arv lägger dessutom en bra grogrund för att öka klyftan mellan de som utarmats av allt för lite arbete och de som utmattats av allt för mycket arbete. I en tid av ”McJobs”, prekär arbetarklass och mekanisering av inte bara fabriken, utan av hela den samhälleliga apparaten, finns ingen plats för medeltida puritansk arbetsmoral. Denna måste förpassas till soptippen, och det bör vara en av anarkismens största uppgifter i vår tid om vi skall lyckas pådriva och genomföra en anarkistisk revolution, det vill säga mänsklig frigörelse. ★

Antte

BRANDTAL

ARBETE – JA VAD ÄR DET? Det kan vara lönearbete - det som många av oss gör för att vi har blivit itutade att det är något vi MÅSTE göra. För att överleva. För att kunna konsumera det vi har fått lära oss att vi vill konsumera. För att bidra till samhället. Hur skulle det se ut om alla bara låg på sofflocket och snyltade på alla andra? Så därför säljer vi oss. Vi säljer vår tid och våra kroppar. Vissa till den grad att deras kroppar förstörs – psykiskt eller fysiskt eller både och. Men vad gör det? De fick ju betalt.

Sen finns det annat arbete, som till exempel arbetet med denna tidning – det obetalda, ideella arbete som så många av oss väljer att arbeta med. Ett arbete som ger oss erfarenheter som aldrig kan värderas i pengar. Ett arbete som kan bidra till förändring, till den utopiska värld vi ofta drömmer om. Ett arbete som vi gärna gör, för att vi tror på det.

Dilemmat kommer när vi egentligen vill lägga mycket mer av vår tid på det självvalda arbetet och samtidigt ha tid över för annat; för vänner, kamrater, familj. Och för mig själv att göra sådant som bara jag tycker om att göra. Hur ska vi då förhålla oss till det arbete som detta samhälle ålägger oss att göra – lönearbetet? Ska vi fortsätta att dela tiden mellan alla dessa olika slags arbeten eller ska vi hitta strategier för att kunna leva utan löneslaveriet? Hur väljer vi sätt att försörja oss på? Flera av dessa frågor tas upp i detta nummer av Brand.

HÄR FÅR DU OCKSÅ följa med på semester till grekland och ta del av Atens anarkistiska värld. Och vi dyker också ner i det självvalda arbetet - det ideella -som vi tycker alltför sällan uppmärksammas. Hur mycket tänker vi på arbetet bakom alla arrangemang vi går på, egentligen?

Ja detta nummer handlar om arbete.
Vi hoppas ni gillar det, vårt arbete. ★

Brandkollektivet

TIDNINGEN BRAND är en kollektiv produkt - av aktivister för aktivister. Vi jobbar givetvis helt ideellt med drömmen om ett annat slags samhälle som drivkraft. Vissa texter skriver vi själva, andra ber vi aktivister som sysslar med saker och tänker tankar som vi tycker är intressanta och viktiga att skriva. Ibland får vi också material skickat till oss och tycker vi att det passar tidningen låter vi det komma med. Alla är välkomna att skriva! Trots att vi är ett kollektiv är vi inte alltid överens om det som står i tidningen och vi förväntar oss inte heller att du som läsare alltid ska hålla med. Det är upp till dig att reagera och debattera. Ordet är ditt!

Agenterna som slutade löneslava

CrimethInc. har varit ett av de mest inflytelserika anarkistiska kollektiven i usa under de senaste tio åren. De så kallade CrimethInc.-agenterna har ett speciellt förhållande till arbete och kallar sig för ett ”ex-arbetarkollektiv”. Vi har pratat med en av dem om kapitalism, privilegier, stöld och revolution.

TEMAT I DET HÄR numret av Brand är ”arbete”. CrimethInc. kallar sig ett “ex-arbetarkollektiv”. Kan ni inte berätta lite vad ”arbete” betyder för er och varför ni har lämnat det bakom er?

Det är inte så att alla som är involverade i CrimethInc. fullständigt har lämnat arbete bakom sig. Men vad vi fokuserar på är vad vi kan göra bortom vår roll som arbetare i en kapitalistisk ekonomi. Att identifiera oss som “ex-arbetare” är ett sätt att understyrka att vi vill leva ett liv som utgår från vad vi gör utanför lönearbete och kapitalistisk konkurrens.

Det känns för oss som att den kapitalistiska konkurrensen ger mest makt till dem som är mest skoningslösa och själviska. Konsekvenserna av att delta i en sådan ekonomi verkar bli att vi förlorar vår potential som människor, samtidigt som vår kreativitet och arbetskraft transformeras till monströsa former (till exempel global uppvärmning och patriarkal propaganda) som förstör och förtrycker oss. Ju mindre en person bidrar till detta, desto bättre. Och ju mer vi kan realisera vår potential utanför denna ekonomi, desto effektivare kan vi bekämpa den.

INOM RAMEN FÖR den kapitalistiska ideologin finns det några som identifierar sig med sin roll som arbetare. De mäter sitt värde enligt vad de producerar och tjänar – precis som ekonomin själv gör. Men det finns många fler idag som inte alls identifierar sig med sin roll som arbetare. För dem är det uppenbart att de bara arbetar för att de är tvungna att tjäna pengar för att betala sina räkningar. Deras “verkliga liv” ligger någon annanstans – till exempel i deras konsumtion. Att framför allt identifiera sig med de delarna av livet som är inte arbetsrelaterade räcker alltså inte för att en arbetare ska bli en revolutionär. Samtidigt tror vi att de konflikter som finns kring arbete i det moderna samhället lätt kan leda till revolutionära önskningar om vi önskar saker som den kapitalistiska ekonomin inte kan tillfredställa. Ett exempel är att kräva att vara fria att alltid leva vårt liv till fullo. Uppenbarligen blir det omöjligt för de flesta av oss så länge som kapitalismen existerar, och således kan ett sådant krav inspirera folk att revoltera och skapa motstånd.

Det finns också några inom den *antikapitalistiska* ideologin som identifierar sig med sin roll som arbetare. De tänker att det viktigaste sättet att bekämpa kapitalismen på är att organisera sig tillsammans med andra arbetare för att strejka för högre lön etc. I bästa fall kan de som vill vara revolutionära arbetare ta kontroll över sin arbetsplats och använda den för att producera varor som kan delas av alla – som Marx och olika anarkosyndikalister har beskrivit. Men mycket har ändrat sig sen 1848. I eran av klimatförändringar och alienerande teknologi blir det väldigt svårt att tro att arbetsplatser (åtminstone många av dem) kan producera något värdefullt överhuvudtaget. Det är därför vi tänker att det är så viktigt för dem som vill vara revolutionärer att också experimentera med motstånd utanför arbetsplatsen – där våra aktiviteter och vår självkänsla inte är bestämda av produktion och konsumtion. När vi organiserar ett socialt centrum i ett ockuperat hus eller en “Really Really Free Market” [en sorts gratis loppis; se nedan] kan vi lära oss mycket mera om världen som vi vill ha än under chefens piska. Marx och Lenin skulle kanske kalla det för borgerligt. Men vi vill ha en revolution lika mycket som dem. Skillnaden är att vi kan föreställa oss ett samhälle utan auktoritära strukturer och destruktiv massproduktion – något som de inte kunde.

När vi kallar oss ”ex-arbetare” så är det alltså en utmaning till oss själva och till andra att utnyttja de aktuella möjligheterna som finns utanför den kapitalistiska ekonomin för att kunna bekämpa den. Det är självklart att olika individer, klasser, kön och nationaliteter har olika sådana möjligheter på grund av olika positioner i hierarkiska och förtryckande sociala strukturer. Vissa arbetare utanför europa och usa – till exempel i korea – har nästan ingen fritid och inga resurser utanför arbetet; deras viktigaste vapen mot kapitalismen är deras möjlighet att vägra att arbeta. I andra regioner i världen – till exempel i indien eller Afrika – finns miljoner människor som redan är arbetslösa. Några dogmatiska marxister säger att de inte kan vara del av det “revolutionära subjektet” för att de inte är i en position där de kan ta makten över produktionsmedlen. Vi skulle dock säga att de kan vara del av den revolutionära kampen genom att störa olika kanaler för distribution och kontroll (tänk till exempel på Argentinas *piqueteros* eller gatubarnen som attackerade World Social Forum i Afrika).

LÅT OSS VARA ÄRLIGA, unga svenska arbetare: I sverige och i usa har många av oss en stor oanvänd potential för att bekämpa kapitalismen genom att agera utanför den kapitalistiska ekonomin. Det finns en viss grad av social mobilitet och social säkerhet i våra länder. Det finns också mycket lyx att få på kredit. Detta kan leda till att arbetare förväxlar sina intressen med medelklassens istället för att önska frihet genom kapitalismens avskaffande. Det är därför en av våra största utmaningar är att sprida ett värdesystem som utmanar medelklassvärderingar inom arbetarklassen. Annars finns en risk att arbetarna identifierar sig med lagar som skyddar de rika och deras stora hus för att arbetarna hoppas att de också kan köpa ett stort hus någon gång. Det händer till och med om dessa lagar riktar sig mot fattiga arbetare. Exempel på motvärderingar är att värdera gemenskap över egendom så att arbetare (eller ex-arbetare) kan bli tillfredsställda genom att bo billigt i kollektiv utan mycket av den statusorienterade konsumismen. Ju mindre vi måste köpa för att bli nöjda med oss själva, desto mindre är vi beroende av våra fiender. Det gäller också för politisk organisering på arbetsplatsen: Ju mindre arbetarna känner att de behöver lyxvarorna producerade av kapitalismen och ju mera deras behov kommer utifrån den kapitalistiska ekonomin desto längre och starkare kan de strejka.

Det finns många fantastiska saker som kan hända när arbetare strejkar: De skriver pjäser om sin arbetssituation, de lär känna varandra utanför arbetsstressen, de hjälper varandra, de kan stå i solen och prata högljutt … ibland använder de till och med koncernegendom för att producera saker enligt sina egna önskemål. Kanske kan man säga att ex-arbetare försöker att skapa en permanent strejk, att ta över och använda produktionsmedlen i enlighet med vår egen tid och energi. Allt detta kunde ses som ett steg mot en generell strejk…

CrimethInc. organiserar ett imponerade antal projekt och publicerar ett imponerande antal böcker och tidskrifter. Är inte det arbete?

Jag tycker inte att vi borde slösa för mycket tid på semantiska frågor – jag ska bara säga att det finns en avgörande skillnad för oss mellan frivilliga ansträngningar och lönearbete. Det är uppenbart att vi inte är emot det första – vi anstränger oss väldigt mycket när det gäller våra projekt. En del saker är inte ett dugg ”roliga” heller – till exempel när vi är tvungna att stödja kompisar under rättegångar och under långa fängelsestraff eller när det blir dags att diska när 300 personer har ätit på ”Really Really Free Market”. Det viktiga är snarare att vi har valt dessa aktiviteter och att det inte är någonting vi gör på grund av ekonomiskt tvång.

Okej, hur går det till rent praktiskt då: Hur ser CrimethInc.-kollektivets arbete ut? Vad händer när ni träffas för att göra en bok eller organisera en festival? Det finns CrimethInc.-texter som vänder sig emot förpliktande möten och konsensusprinciper, till och med emot individuella förpliktelser i kollektiva processer. Hur jobbar ni tillsammans då?

Okej, CrimethInc. har ju ingen partilinje – det betyder att man kan hitta CrimethInc.-texter som står i motsättning till andra CrimethInc.-texter (och agenter). Det behövs olika strukturer för olika situationer. Ibland behövs en struktur för mycket folk, för folk som till och med inte känner varandra – strukturer som garanterar att allas röster ska vara värda lika mycket. Men riktigt strikta strukturer tenderar att vara utmattande och de försvinner ofta efter ett tag. Vi använder sådana strukturer när vi behöver dem men vi försöker också att skapa en kamp som, om det behövs, kan pågå så länge vi lever. Det betyder att vi försöker att undvika dessa strukturer så mycket som möjligt. Vi försöker exempelvis inte att ta beslut för hela bostadskvarter utan helt enkelt jobba tillsammans i specifika kreativa projekt, vilket tillåter mer flexibilitet. De flesta av våra projekt bygger på informell eller halv-formell konsensus bland kamrater som delar vissa åsikter och har jobbat ihop under lång tid. Det verkar som att den strukturen är den mest effektiva och varaktiga för oss. Den garanterar att de som gör ett projekt tillsammans har ett gemensamt engagemang och vet vad de kan förvänta sig från varandra – vi är inte tvungna att börja från noll varje gång.

Om vi följer dina förklaringar så låter det som era föreställningar av arbete är starkt kopplade till koncepten av lönearbete. Det känns dock uppenbart att det finns många som är beroende av lönearbete för att betala räkningar, ha mat för sig själva och sina familjer etc. Vad tänker du om hur de borde hantera deras situation?

Jag hoppas att det blev klart i svaret ovan att vi ser vägran att arbeta som en strategi för dem som kan använda den och inte som det avgörande testet som bestämmer vem som verkligen är radikal. Poängen

är att det kan bli en utgångspunkt för antikapitalistiskt motstånd om man befinner sig på en position där man kan utveckla sin potential utanför den kapitalistiska ekonomin. Men det är inte den enda utgångspunkten och den är inte tillgänglig för alla (åtminstone inte på samma sätt).

Du känner till kritiken att CrimethIncs ex/icke-arbetshållning främst fungerar för unga, friska individer med litet socialt ansvar, speciellt för vita medelklassungdomar som kan falla tillbaka på sina etniska och klassmässiga privilegier om det behövs. Hur skulle du svara på detta?

Att vägra arbeta är en strategi som tar olika taktiska former i olika situationer; det är klart att några specifika taktiker passar bättre för vissa personer i vissa situationer än för andra personer i andra situationer. Vi säger inte att ensamstående mammor som städar hela dagen så att deras barn har nog att äta borde lämna sina jobb och leva på gatan. Vad vi säger är att anarkister som tjänar bra pengar på lönearbete borde tänka på att arbeta mindre så att de exempelvis kan sätta igång ett gratis barnomsorgsprojekt. Vi säger inte att afroamerikanska män som alltid är observerade av vakter borde stjäla (fast många är redan tvungna att göra det iallafall). Vad vi säger är att vita radikaler som har det lätt att stjäla borde göra det för att skapa fria resurser för kollektiva projekt som exempelvis kan hjälpa alla som behöver mat. Vi säger inte att "frihet" betyder att medelklasspunkare lämnar skolan för att lifta kring jorden i några år innan de får ett bra betald jobb hos en NGO. Vad vi säger är att ingen är riktigt fri till alla av oss kan ta beslut som baseras på våra önskningar snarare än på ekonomisk tvang. Det första steget mot verklig frihet för oss är att förbinda sig till livslångt motstånd ... om det nu innebär lönearbete eller inte.

ANARKISTER FRÅN ARBETARKLASSEN eller medelklassen i usa och sverige borde vara ärliga angående deras privilegier: Vi har tillgång till resurser och möjligheter som andra i världen inte har och vi är skyldiga dem att använda dessa privilegier så att alla kan profitera av dem. Det betyder att lägga mindre tid på att tjäna pengar till vår personliga framgång i ett kapitalistiskt samhälle och att lägga mer tid på att kämpa emot kapitalismen så hårt som möjligt. De flesta som är med i CrimethInc.-projekt och liknande antikapitalistiska aktiviteter har inga bankkonton, ingen sjukvårds- eller pensionsförsäkring och inga tjusiga kläder. De är ofta tvungna att stjäla eller bedra för att få mat. Några av dem som kritiserar oss är antagligen i en mycket bättre finansiell situation.

Hur kan vi förstå ex-arbetsetiken i relation till grupper som drabbas av hög arbetslöshet: många communities of color i usa, hela regioner i Östeuropa, enorma delar i den så kallade tredje världen? Vanligtvis ses bristen av (löne)arbete som ett allvarligt problem där. Några politiska aktivister har anklagat CrimethInc. för att vara "cyniska" i den här kontexten, också med hänvisning till den ökända baksidestexten på CrimethInc.'s bok Evasion ["Poverty, unemployment, homelessness - if you're not having fun, you're not doing it right"].

Intellektuella som gör propaganda för den fria marknaden försvarar alltid koncernernas exploatering av "tredje världen" (inklusive ghetton i usa) genom att säga att de "skapar arbete" för folk som absolut behöver det. Men vi vet alla att folk i dessa regioner klarade sig bra utan koncernarbete innan kolonialismen – de hade tillgång till de lokala resurserna och var inte tvungna att byta sina liv mot lönearbete. Vad folk på landet i mexiko eller brasilien behöver är inga koncernjobb utan landreform. Brist på lönearbete är bara ett problem inom det kapitalistiska systemet. Om det finns något som är cyniskt så är det att kräva lönearbete för alla istället för kapitalismens avskaffning.

Men själva frågan är faktiskt inte avgörande. Bara för att någon behöver ett lönearbetsjobb för att överleva i Belgrad betyder inte det att radikala aktivister i Malmö hjälper den personen när de lönearbetar istället för att utveckla lokala anarkistiska projekt och engagera sig i internationella solidaritetskampanjer. Dessutom finns det folk som explicit vägrar att lönearbeta överallt i världen till och med om de är jättefattiga. Ibland handlar det om folk vars antikapitalistiska traditioner fortfarande är levande och som motstår assimilation till en kultur av produktion, konkurrens och våld.

ANGÅENDE *EVASION* så måste man förstå boken i sitt sammanhang, det vill säga våra ansträngningar att i usa bidra till "motvärderingar" då medelklassvärderingar har infiltrerat en enorm del av arbetarklassen. Genom att presentera en äventyrshistoria vars huvudkaraktär försöker att göra det bästa av ett liv utan finansiella resurser eller stabilitet ville vi sätta något emot de kapitalistiska mediernas penetrerande budskap att det inte finns något nöje eller frihet utan pengar. Många ungdomar som började läsa *Evasion* med en okritisk fascination har sen utvecklat djupare antikapitalistiska idéer och har blivit antikapitalistiska aktivister. *Evasion* är definitivt inte representativ för våra huvudaktiviteter men boken har varit

otroligt effektiv angående sin specifika avsikt. Jag tycker att det skulle vara rimligare om de politiska aktivister som tycker att *Evasion* inte har någon relevans för sina liv helt enkelt skulle ignorera boken istället för att kritisera den om och om igen.

Faktiskt så har all kritik av *Evasion* som jag någonsin hört kommit från antingen medelklassfolk eller arbetare. När vi först publicerade boken pratade jag med bostadslösa medelålders afroamerikanska och vita män på Food Not Bombs och de sa att de tyckte att både boken samt baksidestexten var mitt i prick. Men vi tog ändå bort den meningen till den följande utgåvan för att respektera dem som kände sig kränkta.

Har fackföreningar någon betydelse för er? Eller syndikalism? Klassanalys? Ser ni det bara som en gammalmodig last från vänstern eller kan det fortfarande ha betydelse, åtminstone under några villkor?

Åh, syndikalismen är fortfarande viktig, absolut! Jag tror att de flesta som är involverade i CrimethInc.-projekt ser syndikalismen som en kompletterande strategi istället för en konkurrerande ideologi. Det finns folk som gör båda samtidigt: är aktiva i syndikalistiska sammanhang och i ex-arbetsprojekt. Andra försöker att skapa förbindelse mellan bägge aktiviteterna, till exempel när de ger mat de har hittat i containrar eller stulit till timanställda eller strejkarbetare. Angående klassanalys så säger vi helt enkelt att det inte är nog radikalt att formulera våra intressen bara som arbetare i vårt samhälle. Istället måste vi utveckla nya visioner av hur våra intressen kan se ut utanför kapitalistiska strukturer – annars kommer våra "lösningar" alltid att vara kopplade till kapitalistiska förutsättningar.

I detta ljus, vad är dina utsikter angående ex-arbetarrörelsen?

Vår ekonomi bygger mer och mer på "prekära" jobb. Det betyder att det blir viktigare än någonsin att experimentera med olika former av motstånd utanför arbetsplatsen. I USA har de flesta fackföreningar blivit integrerade i maskineriet av kapitalistiskt förtryck. Vad vi behöver är nya grundvalar för klasskriget. Effektiv ex-arbetskamp kan bara vara ett komplement till radikal organisering på arbetsplatser. Vi får inte förväxla dem som varandras motsatser.

Vill du avsluta med några konkreta exempel på vad ex-arbetare gör förutom att publicera böcker och organisera festivaler?

Där jag bor, i en stad med mindre än 15 000 invånare, driver vi olika community-orienterade projekt som vi inte skulle kunna driva om vi arbetade heltid. Vi distribuerar gratis mat i stadens två fattiga kvarter och ibland fixar vi gratis frukost till säsongsarbetarna. Maten kommer från containrar och ibland från solidariska affärsanställda – ytterligare en anledning till varför det är bra att skapa bra relationer mellan arbetare och ex-arbetare och varför det är viktigt att göra antikoncernstöld populär. Varje månad hjälper vi till att organisera en Really Really Free Market där hundratals personer från alla olika sociala grupper möts för att dela resurser utan kapitalistiskt utbyte. Dessutom driver vi ett program där vi skickar gratis böcker till politiska fångar eftersom omständigheterna på fängelserna i usa är fruktansvärda och fångarna inte har tillgäng till läsmaterial. Vi driver också en gratis zine-distribution med ungefär 6000 zines som delas ut på protester etc. Zinen produceras genom stöld och bedrägeri. Sen finns det även ett undergroundnätverk som organiserar sjukvård för dem som inte har försäkring eller råd att betala, speciellt kvinnor. Dessutom har vi gemensamma trädgårdar, band och läsgrupper, vi klistrar affischer, målar graffiti och organiserar grymma fester.

Det här är bara några exempel av hur vi utnyttjar den tid som vi får över för att vi lever utanför det ekonomiska systemet.

I usa – till skillnad från sverige – finns det inget regeringsstöd för sociala eller kulturella projekt. Det betyder att vi är tvungna att ta hand om dessa saker själva. Kanske är det bra för att det betyder att vi aldrig är frestade att göra saker bara för att vi kanske skulle få mer pengar för dem. Ibland blir någon av oss arresterad för att ha snattat men vi stödjer varandra och hittills har det inte varit något stort problem – åtminstone inte om vi jämför med de långa fängelsestraff några av våra kamrater har fått för ekologiskt motiverad direktaktion.

Tack så mycket för att vi fick tillfälle att prata om det här ämnet. Om ni har några fler frågor, skriv till oss på rollingthunder@crimethinc.com. Och lycka till med allt som ni gör i Sverige! ★

För information om CrimethInc.-publikationer och -aktiviteter kolla www.crimethinc.com.

Det verkar vara hur många som helst som behövs inom hemtjänsten. Massor av kompisar har sprungit runt med gigantiska nyckelknippor i kortare eller längre perioder. De brukar prata om sina jobb med en bekymmersrynka mellan ögonbrynen. Jag har aldrig själv arbetat med hemvård, så jag intervjuade en kvinna med lång erfarenhet i branschen, för att få veta lite mer.

Vad är det ni gör egentligen?

Vi sysslar med tillsyn av äldre i deras hem. Vi tar till exempel av stödstrumpor, sätter fram mackor och något att dricka, vi klär av och på och byter blöjor. Vi är sällskapsdamer, psykologer och terapeuter. Vi är dessutom ofta den enda kontakten med yttervärlden som folk har, och vi får stanna max en kvart. Det känns för jävligt. Själva tillsynen, alltså att höra efter hur folk mår och snacka, har de räknat ut ska ta tre minuter.

Vi gör också så kallad telefonservice. Det går ut på att man ringer upp och frågar om allt är ok. Jobbet förutsätter att man är sjukt socialt kompetent. Man måste fånga in folks situation direkt, på någon minut ska man ha känt av om personen är självmordsbenägen, deprimerad eller bara allmänt normalnere.

Vad tycker du om ditt jobb?

Det är inte sysslorna som är roliga, utan att man är den som får chansen att ge de äldre omvårdnad. Jag trivs med att jobba med äldre människor, men bristen på resurser är ett gigantiskt problem. Vi kan absolut inte ge de äldre den livskvalité de behöver, som det är nu. Jag har jobbat med detta länge för att det är det jag vill. Snart är jag utbildad sjuksköterska, och då kommer jag att fortsätta arbeta med äldre. Det kan vara så otroligt givande, men man får vända ut och in på sig själv. Man ska komma i tid, schemat är oerhört pressat, man ska vara trevlig… det är svårt att vara till lags och ge en god vård.

Hur fick du den anställning du har just nu?

Ja, jag visste att jag skulle få ett eller annat hemtjänstjobb – jag har ju flera års erfarenhet och är nästan färdigutbildad. De söker alltid folk, så jag sökte jättesent och råkade få detta. Det är en timanställning, ett sommarvik på nästan heltid genom kommunen. Om jag hade valt hade jag knappast valt att arbeta i den här stadsdelen. Det är mycket övre medelklass där jag jobbar nu, det hade jag inte provat innan. Man blir chockerad över hur det faktiskt ser ut i folks hem. Men det är intressant att se hur folk lever, på ett sätt som man aldrig ser annars. Det är stor skillnad i hur man blir bemött. Folk som är vana vid att bli servade har en helt annan attityd än de som varit vana att själva stå för servicen.

Vad tjänar du?

Runt 12000. Jag har jobbat i vården i åtta år och har pluggat i snart två år på sjuksköterskeprogrammet. Därför borde jag förstås tjäna mer. Det funkar så att om man byter stad så går man ner till vart de tycker att man ligger på kompetensstegen, och då är det ju bättre för arbetsgivaren att bedöma en lågt. Det är över huvud taget en bransch som det i princip är omöjligt att få höjd lön i. Utbildning räknas inte in om den inte är avslutad. Det finns en paradox i hur de räknar, för jag jobbar i en pool och blir då hela tiden inringd som vikarie till ställen där jag aldrig förut har varit. De räknar med att jag ska kunna bedöma helt nya situationer och göra det som ordinarie personal gör på samma tid som dem. Det skulle ju vara omöjligt om jag inte hade lång erfarenhet.

Man får lätt jobba i hemtjänsten utan att vara utbildad, det finns en myt om att det är ett jobb som alla kan klara. Men utbildning krävs, i skolan eller genom erfarenhet, för att man ska kunna klara jobbet på ett bra sätt. Det är inte helt lätt att hantera äldre människor alla gånger… För att klara av det för sin egen del måste man dels ha en stor empatisk förmåga men också förmåga att kunna släppa när man kommer hem. Det är ju en massa olika typer av människor som man har att göra med, i deras egna hem. Väldigt många olika sjukdomstillstånd. Man ska ha stor social kompetens och samtidigt vara oerhört flexibel . Man ska bokstavligen kunna prata med en bonde på en bondes vis, och en överklasstant på en överklasstants vis.

Hur är sammanhållningen mellan hemtjänstpersonalen?

Jaa… Vi jobbar i ganska tighta grupper. Det är en tighthet som kan vara exkluderande om man inte passar in. Det förekommer rätt mycket vuxenmobbning, till exempel mot någon som kommer utifrån som vikarie. I min grupp är det två kvinnor som mobbar en tredje kollega. Dom jobbar tätt ihop och håller på och trakasserar den tredje kollegan. Hon gråter ut hos mig sedan... Hon är för långsam, hur fin och bra som helst, men inte det minsta stresstålig. De andra får jobba extra för att täcka upp för henne, och sedan mobbar de henne i gengäld. Det är förstås ett uselt sätt att hantera det på. Över huvud taget går man hellre på sina kolleger än pratar med chefen. Det är en svår grej, om de sa något till ledningen riskerar hon ju att sparkas.

Vilka risker är mest påtagliga i jobbet?

Den fysiska risken. Att få arbetsskador. Det är mycket väldigt tunga lyft, och den höga arbetsbelastningen gör att man inte har tid att använda maskiner, eller lyfta på ett bra sätt. Jag känner själv av de tunga lyften i kroppen. När jag arbetade med scenbygge förväntade jag mig att det skulle vara oerhört tungt, de säger alla och det brukar ju vara stora män som håller på med sådant. Men gud, det är ingenting jämfört med hemtjänsten. Man gjorde säkra raka lyft med böjda knän. Bara stillastående döda föremål, det är en helt annan sak än med levande människor.

Men jobbet är också psykiskt tungt. Man kan släppa fysiska jobb när man kommer hem, men i det här yrket så måste man kämpa för att lära sig hantera misären man ser i jobbet. Jag menar att hemtjänstyrket är ett av de mest riskfyllda jobb man kan ha. Det tror jag inte att människor förstår, därav den låga lönen: Arbetet underskattas. På mansjobb finns risktillägg och sådant. Vårdarbetare blir oftare skadade än män med så kallade hårda arbeten, ändå är det de som får lönetillägg.

Vad ser du för fördelar med jobbet?

”Det är mycket övre medelklass där jag jobbar nu, det hade jag inte provat innan. /.../ Det är stor skillnad i hur man blir bemött. Folk som är vana vid att bli servade har en helt annan attityd än de som varit varna att själva stå för servicen.”

Att få jobba med människor. Jag blir så sjukt uttråkad av att inte kunna ha direktkontakt med folk. Även om man får mycket skit får man också mycket direkt uppskattning. Man får *träffa* äldre människor, vilket man ju annars inte gör eftersom vi lever i ett så ålderssegregerat samhälle. Det ger en kunskap som man inte hade kunnat få på annat sätt. Sedan jobbar man med en massa jävligt starka arbetarklasskvinnor som har jobbat i vården hela sina liv och som man blir peppad av. De orkar! Det är ett särskilt perspektiv på att vara arbetare.

Hur pratar dina bekanta om ditt jobb? Vad tycker folk om att man jobbar inom hemtjänsten?

Många har ju provat, från och till. Jag är en av de få som gör det för att jag vill. Det är ett arbete som de flesta tar för att det är lätt att få. . Jag kan bli provocerad av att det är så underskattat bland politiskt aktiva. Det ses som ett dåligt arbete. Folk kopplar inte att det är jobbigt på grund av resursbristen. Det hade kunnat vara det ultimata jobbet.

Som det är nu jobbar man med sur personal bland sura äldre – det är självklart att det blir så när det är sådan överbelastning. När personalen springer in och ska göra jobbet på fem minuter väcker det ju frustration hos de äldre. Det behövs att folk inom rörelsen ser orsakerna till varför saker är som de är. Det är en viktig klassfråga och samtidigt en feministisk fråga – Den låga statusen i jobbet beror på övriga maktförhållanden i samhället. Och sedan är det också väldigt låg status att vara äldre. Gammal och sjuk. ⋆

Blackie Lawless

UNG PÅ JOBBET?

Som ung och ny i arbetslivet är det inte lätt att ha koll på alla sina rättigheter. Men du tjänar på att ha det! Arbetsköpare gör ofta allt för att dölja det faktum att du även som ung, till och med som sommarjobbare, har lagskydd mot allt från diskriminering till skamligt låg lön. Och räcker inte lagen bör du inte tveka att dra in facket. Låt dig inte bli utnyttjad!

Att skaffa ett jobb som ung i dag är inte det lättaste. Att hitta ett jobb man trivs med och som ger en hyfsad lön är ännu svårare, särskilt för den som söker sommarjobb. Speciellt eftersom många arbetsköpare ser sommarjobbare som en billig arbetskraft som de kan utnyttja hur som helst. Att fackförbund kan godkänna så låga löner som under 30 kronor i timmen är inte bara konstigt, det är idiotiskt. Om fackförbunden vill locka till sig nya unga medlemmar så är det knappast genom att låta sina potentiella medlemmar arbeta för svältlöner.

Om man nu ändå lyckas få ett sommarjobb är man kanske inte så peppad på att börja bråka det första man gör. I många arbetsköpares ögon är unga och oerfarna sommarjobbare det bästa som finns då många av dem ofta saknar kunskap om sina rättigheter, och att man oftast bara är glad att man äntligen lyckats skaffa sig ett kneg under lovet. Men historien talar sitt tydliga språk: man kommer ingenstans i arbetarkampen om man inte kämpar! Om fler sommarjobbare höjde sina röster och slutade gulla med cheferna skulle arbetsköparna till slut bli tvungna att ta dem på allvar. Visa arbetsköparen var skåpet skall stå redan första dagen på ditt jobb! Sommarjobb är precis lika mycket jobb som alla andra jobb!

> Gör cheferna medvetna om att de då heller inte kan utgå ifrån att få mer än en tredjedel av arbetet utfört. Lite lön, lite arbete. Kompensera löneklyftan med raster, fikapauser och/eller lediga eftermiddagar.

ANSTÄLLNINGSBEVIS
Innan man utför något som helst arbete skall man kräva att få ett anställningsbevis. Anställningsbeviset är ett avtal som man fyller i tillsammans med arbetsköparen innan man börjar sitt arbete. I anställningsbeviset skall det stå vilken sorts anställning det gäller, vilken lön, vilka arbetstiderna och arbetsuppgifterna är och hur lång tidsperiod sommarjobbet gäller. Det finns olika sorters anställningar. ”Anställning vid behov” kan egentligen betyda vad som helst, så sådana bör man undvika om man kan. Om problem kring sommarjobbet skulle uppstå eller om man inte kommer överens om något med arbetsköparen går man bara tillbaka till anställningsbeviset och kan kontrollera vad man kom överens om.

LÖN
Det kan vara en god ide att prata om sin lön med andra som jobbar med liknande yrken. Om man är medlem i något fackförbund kan man ringa och kolla vad andra i samma yrke får. Dessutom skall alla som arbetar ha semesterersättning. Semesterlönen utgör enligt lag 12% av lönen, men enligt de flesta kollektivavtalen brukar den utgöra 13%. Många arbetsköpare brukar säga att ersättningen ingår i lönen, men då skall det stå i anställningsbeviset.

Bli inte förvånad om du som sommarjobbare bara tjänar en tredjedel av vad de fastanställda tjänar. Gör cheferna medvetna om att de då heller inte kan utgå ifrån att få mer än en tredjedel av arbetet utfört. Lite lön, lite arbete. Kompensera löneklyftan med raster, fikapauser och/eller lediga eftermiddagar. För några år sedan fick SUF stor uppmärksamhet för att de i sin sommarjobbskampanj uppmanade sommarjobbare att kompensera sina låga löner genom att sno med sig saker från arbetsplatsen. Det finns många strategier och kampformer, bara fantasin sätter gränser.

Att inte arbeta för mycket på ditt sommarjobb är inte bara solidariskt mot dig själv, det är att visa solidaritet mot den ordinarie personalen som har semester när du arbetar. Om du arbetar för snabbt och för mycket kan du sabba för den ordinarie personalen genom att arbeta upp ackord osv. Ingen tackar dig för att du sliter ut dig på ditt sommarjobb, varken din kropp, arbetsköpare eller ordinarie personal.

ARBETSMILJÖ OCH DISKRIMINERING
Hur ser arbetsmiljön ut på din arbetsplats? Utsätts du för någon form av diskriminering på jobbet, eller är din arbetsmiljö full av porrbilder? Ta ett snack med arbetsköparna om att du inte är nöjd med din situation. Funkar inte det kan du ta hjälp av facket med att kontakta diskrimineringsombud eller andra myndigheter. I Piteå lyckades en arbetare som var medlem i SAC-Syndikalisterna göra bensinmacken han arbetade på porrfri. Facket satte helt enkelt uppackningen av porrtidningarna i blockad. Efter lite uppmärksamhet i media gav arbetsköparen med sig och den anställde fick till slut en porrfri arbetsplats.

Blockad av olika arbetsuppgifter har använts i hela arbetsrörelsens historia, främst för att få igenom krav som rör arbetsmiljön. Om du tvingas utföra arbetsuppgifter du inte klarar av eller saknar utbildning för eller arbetsuppgifter som är farliga: tveka inte, dra in facket! Facket har rätt att sätta farliga arbetsuppgifter i blockad så att du slipper utföra dem.

OM DU BLIR SJUK
Man skall alltid anmäla till försäkringskassan innan man börjar arbeta igen efter sjukdom. Om du skulle bli sjuk mer än fjorton dagar är det försäkringskassan som betalar ut sjukersättningen.

ARBETSGIVARINTYG
När man slutar att arbeta skall man se till att man får ett intyg över alla de arbetsuppgifter man utfört och hur länge man har arbetat. Detta intyg används som merit när du söker andra jobb i framtiden.

SVARTJOBB
Det är inte lätt att få tag på ett sommarjobb, speciellt inte ett vitt. Men om man arbetar svart medför detta vissa risker. För det första är man inte försäkrad om det skulle hända en olycka på arbetsplatsen, för det andra kan det hända att man blir återbetalningsskyldig skatt till staten om företaget eller arbetsköparen åker dit. Om man ändå väljer att arbeta svart bör man vara väl medveten om dessa saker. Att arbetsköparen inte vill ge dig ett vitt arbete är helt enkelt därför att denna slipper allt ansvar och skyldigheter som det normalt innebär att vara arbetsköpare. Det är inte ens säkert att du får någon lön. De flesta fackförbund har som policy att inte hjälpa arbetare som arbetar svart. Dessutom kan du inte använda dig av svartjobbet som någon merit när du söker andra arbeten i framtiden. Det är dock minst lika viktigt att vara fackligt organiserad när du arbetar svart. SAC organiserar alla arbetare, hör med dem! ★

LÄS MER OM DINA RÄTTIGHETER SOM SOMMARJOBBARE:

SAC:s info till unga:
www.sac.se/aktuellt/tema/ung_i_sac
SUF:s infosida för sommarjobbare:
www.sommarjobb.net
LO:s info till unga:
www.lo.se/ung

Antte och Kärran

Efterlysning!

Jag söker gamla Brand-nummer för att fylla ut min samling. Allt från år 1990 och bakåt är av intresse. Dessutom söker jag detta omöjliga nummer: 1996: nr 3 (4).
Är det någon som sitter på gamla nummer och vill tjäna en slant, hör av er till:

bilflak(a)hotmail.com”

Brottslighet är mångas bröd

I västvärlden är fängelseindustrin numera en del av kapitalismen och arbetsmarknadspolitiken. Är det verkligen en slump att arbetslösheten i sverige minskar samtidigt som fångpopulationen ökar? Samhället gör stora vinster på att hålla brottsligheten uppe.

JAG HÖRDE EN GÅNG en förståsigpåare säga att om brottsligheten i landet sjönk radikalt skulle mellan 10-15 procent av landets befolkning bli arbetslösa. Det rör sig alltså om snutar, åklagare, advokater, domare, plitar, socialtjänsthandläggare med flera som skulle stå utan jobb om det inte vore för oss brottslingar. Naturligtvis går siffrorna att ifrågasätta, men faktum kvarstår ändå att många är beroende av att brottsligheten i landet hålls uppe för att trygga sin försörjning. Med detta i minnet kan vi fråga oss vad våra politiker egentligen har för motiv bakom sin kriminalpolitik.

BLIR FÄNGELSESTRAFFEN ALLT FLER och allt längre för att man försöker snygga till arbetslöshetsstatistiken? Fler fångar i fängelse ger fler jobb, och fångarna själva räknas inte in i arbetslöshetsstatistiken. Hade de däremot varit fria hade de förmodligen varit just arbetslösa eftersom det knappast är den välmående medelklassen som hamnar på kåken. Jag säger inte att fifflande med arbetslöshetsstatistik är den enda orsaken till att sverige idag har den största fångpopulationen på mycket länge, men om det så bara är en bidragande faktor är det ett väldigt skrämmande bevis på vilket cyniskt samhälle vi lever i. Ett samhälle där pengar är viktigare än människors frihet. I goda tider med stor efterfrågan på arbetskraft avfolkas fängelserna och tvärtom. En slump?

DET ÄR VÅRA POLITIKER som bestämmer vilka handlingar som ska vara brottsliga, hur många års fängelse de ska ge och när fångarna ska bli villkorligt frigivna. Vid till exempel straffskärpningar brukar de säga att den allmänna opinionen kräver hårdare tag. Vad som oftast glöms bort i det sammanhanget är att ”den allmänna opinionen” inte vet hur pass långa fängelsestraffen i sverige faktiskt redan är. Hur många kan på rak arm säga vad straffskalan för till exempel grovt rån är? Inte många. Man kan motivera längre straff och hårdare tag med hur många svepskäl som helst. En mer sann motivering är att fängelseindustrin i västvärlden har kommit att bli en del av kapitalismen och arbetsmarknadspolitiken. I usa tjänar privata företag grova pengar på att hålla människor inlåsta, i sverige slipper våra politiker stå till svars för höga arbetslöshetssiffror. ★

Henry Ohlsson, chefredaktör Kåkbladet.

RADIKALA VISIONER FRÅN

1990 grundades AK Press som en anarkistisk distributör i Edinburgh, Skottland, av Ramsey Kanaan. Snart började AK även att producera egna böcker. 1995 åkte Ramsey till USA för att öppna en nordamerikansk AK-filial. Den blev snart den största anarkistiska distributören och ett av de viktigaste anarkistiska förlagen. 2007 lämnade Ramsey AK – en stor överraskning för många – för att koncentrera sig på ett nytt publikationsprojekt, PM Press. Här förklarar gästen på Klassforum i Malmö 2007 sina motivationer och nya mål.

FÖR MÅNGA ANARKISTER är det svårt att tänka sig AK Press utan Ramsey Kanaan. Det finns flera rykten om varför du hoppade av. Har du något emot att förklara för oss?

AK grundades som ett kollektiv i Storbritannien 1990. Principen var ”en person, en röst”. Under de sista åren hamnade jag ofta i en minoritetsposition angående interna beslut över både AK:s organisation samt inriktning som förlag, distributör och politiskt projekt i en snabbt föränderlig medievärld. Jag tror att AK kommer att fortsätta att spela en viktig roll för den anarkistiska och progressiva publikations- och distributionsvärlden, men jag tror också att AK kunde ha ännu större betydelse med ett bredare fokus. Mitt nya publikationsprojekt, PM Press, har ett sådant bredare fokus; det gäller både böcker och andra medier, från skönlitteratur till dokumentärfilm. Dessutom distribuerar vi vårt material på flera sätt och i olika format för att hitta en större publik.

PM är ett anarkistiskt projekt. PM är ett marxistiskt projekt. PM är ett revolutionärt projekt. Det är ett förlag som har tillräckligt med inblick, förståelse och kunskap för att presentera idéer för en bred publik: akademiker och aktivister, teorifantaster och nöjeslystna; vi tror att vi kan blanda det populära med det populistiska.

Kan du berätta lite mera om PM Press? Vem arbetar där? Vad kan vi förvänta oss? Skulle du kalla PM Press ett anarkistiskt projekt?

PM Press är (naturligtvis!) ett spännande, nytt, radikalt multimedia-förlag dedikerade till att sprida inspirerande, provocerande, upplysande och insiktsfulla idéer, debatter, texter och historier till massorna – det handlar om musik, politik, konst, aktivism och kultur. Det finns flera hos PM som har jobbat länge i AK och sen finns det flera andra med mycket erfarenhet i andra publikationssammanhang samt politisk aktivism. Vi ska publicera böcker och pamfletter, CDs, DVDs, digitalmedia, accessoarer och mycket mer. PM är ett anarkistiskt projekt. PM är ett marxistiskt projekt. PM är ett revolutionärt projekt. Det är ett förlag som har tillräckligt med inblick, förståelse och kunskap för att presentera idéer för en bred publik: akademiker och aktivister, teorifantaster och nöjeslystna; vi tror att vi kan blanda det populära med det populistiska.

Vilken plats har PM Press inom den radikala publikationsvärlden tror du? Finns det ett speciellt rum att fylla? Försöker ni att nå en speciell publik? Eller vill ni framför allt publicera saker som ni gillar och låta dem hitta sin egen plats och publik så att säga?

Jag är faktiskt inte helt säker på om jag skulle placera PM Press någonstans i den radikala publikationsvärlden. Det är sant att vi försöker att hjälpa och stärka vänsterpolitik, men vi vill också nå en publik bortom den traditionella vänstern. Det är verkligen viktigt att producera bra och inspirerande material som kan nå

utanför den radikala scenen. Särskilt nu när den politiska vänstern befinner sig i en stor kris nästan överallt är det jätteviktigt att skapa ett forum för debatter som kan hjälpa oss att få svar på centrala frågor: var vi är på väg, hur vi kan komma dit och hur vi äntligen kan vinna. Samtidigt är det otroligt viktigt att distributionen av radikala idéer inte inskränker sig till aktivistiska och akademiska ghettos. Politisk skönlitteratur, musik och annan kultur är viktiga medel för att sprida radikala idéer till folk som vanligtvis inte stöter på dom. Eftersom informationsmedia ändrar sig mycket, så finns det en oerhörd möjlighet för oss att använda nya media för att sprida våra idéer oavsett om det är genom nätet, nedladdningsbara videos, digitala publikationer etc.

Jag blev personligen lite överraskad över att hitta Derrick Jensen bland dem ni publicerar eftersom relationerna mellan AK och primitivisterna aldrig verkade vara särskilt bra. Uppfattade jag det fel, eller har det ändrat sig, eller ser du något i Derrick Jensens texter som du inte ser i texter av andra som kallas för primitivister?

Att skapa och stödja nya författare, läsare, tänkare och aktivister har inte bara en nödvändig revolutionär funktion, det är också ett sätt att skapa det publikstöd som behövs för att skapa ett varaktigt projekt.

AK har alltid distribuerat Derrick Jensen. Jensen är en provocerande författare och tänkare som, vad man än tänker om hans arbete, är del av en viktig debatt inom anarkismen och progressiv politik, en debatt som handlar om strategier för radikala förändringar. Dessutom skulle jag inte placera honom i det primitivistiska lägret – men det är inte värt att strida över ord.

Jag tycker att det är intressant att PM ska publicera en pamflettserie. De flesta förlag verkar lämna pamfletter åt små DIY-kollektiv, ofta för att det inte finns så mycket pengar att tjäna på pamfletter. Vad är er motivation för att publicera pamfletter?

Det är sant, man kan inte tjäna pengar på pamfletter. Men historiskt betraktat så har pamfletter alltid varit en kanal för radikala idéer och polemik. Precis som tidskrifter så är pamfletter ett jätteviktigt medel för att sprida skarpa introduktioner till olika idéer, debatter och problem. Dessutom tillåter de att presentera nytt arbete och nya författare utan att det kostar massa pengar för vare sig förlaget eller publiken. När det kommer till dessa saker, så tänker jag att pamfletter fortfarande har samma roll som de alltid har haft, oavsett format: tryckta, digitala eller ljudfiler. Att skapa och stödja nya författare, läsare, tänkare och aktivister har inte bara en nödvändig revolutionär funktion, det är också ett sätt att skapa det publikstöd som behövs för att skapa ett varaktigt projekt.

Era första publikationer har redan kommit ut och vi ska recensera några i det här numret av Brand. Vad kan vi förvänta oss i framtiden?

Under de kommande månaderna ska vi publicera massor av grymma titlar. Vi kommer att släppa de första titlarna i vår Switchblade-serie av hardboiled/noir kriminalromaner (vänsterorienterade förstås): ”The Jook” av Gary Philips och ”I-5” av Summer Brenner. Flera nya dokumentärfilmer kommer på DVD, så som “Venezuela: Revolution From The Inside Out” av den latinamerikanske solidaritetsaktivisten och filmskaparen Clifton Ross, ”The Angola 3: Black Panthers And The Last Slave Plantation”, och ”Behind The Mask”, en dokumentär med intervjuer av ALF- och ELF-aktivister i Storbritannien och Amerika. Vi kommer också att släppa Angola 3-fången Robert Kings autobiografi, Joseph Dietzgens legendiska arbete om dialektik: ”The Nature Of Human Brainwork”, och samlade uppsatser av CLR James. För övrigt kommer bildkollektioner från artisterna Eric Drooker, Josh Macphee and Fly; veganska dessertkokböcker; an antologi av Matt Meyer med texter av politiska fångar från 1960-talet till den aktuella “Let Freedom Ring”; en omfattande kollektion av dokument, kommunikéer och intervjuer med Röda armé-fraktionen i två band; den legendiska arbetarhistorikern och advokaten Staughton Lynds inflytelserika “Labor Law for the Rank and Filer”; en intervjubok med Lynd och Andrej Grubacic: ”Wobblies And Zapatistas: Conversations on Anarchism, Marxism And Radical History”; Chumbawambas nya folk-skiva “The Boy Bands Have Won” … och massor av andra saker. I slutet av 2008 borde vi ha släppt 30-40 titlar, och det kommer mer under 2009…

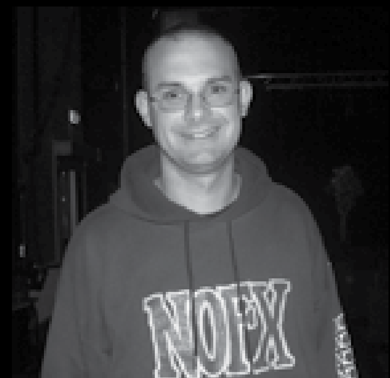
Temat i det här numret av Brand är “arbete”. Jag ska ställa en fråga som du redan har fått besvara många gånger under din tid hos AK: Hur går det att hitta en balans mellan anarkistiska ideal som ifrågasätter marknadsekonomi, kommersialism och lönarbete å ena sidan och realiteten att ett projekt som ert måste överleva inom kapitalismen å andra sidan? Hur ser era ekonomiska relationer med författare, designers, tryckare etc. ut rent konkret? De måste ju alla få betalt på något sätt…

Vi är tvungna att sälja saker för att överleva inom kapitalismen. Fast jag tycker inte att det är en så stor motsägelse eftersom vi ju vill sprida det som vi producerar så vitt som möjligt. Jag tänker att skillnaden är att vi, inom den kapitalistiska tvångsjackan där vi är tvungna att operera, ändå följer etiska och egalitära principer. Såklart borde folk få betalt för sina jobb. Och PM betalar dem, oavsett vilken typ av jobb de gör.

Hur är det med den andra änden av spektrumet? Vilka relationer har ni med distributörer, bokaffärskedjor, internetåterförsäljare etc.? Är man helt enkelt tvungen att kompromissa här? Eller finns det några trick så att man kan utnyttja dom för sin egen fördel? Och hur skulle du svara till folk som tycker att det är ”icke-anarkistiskt” att ha relationer med koncerner överhuvudtaget?

Jag ser bokaffärskedjor som jag ser min internetleverantör eller min hyresvärd. Jag behöver dem för tjänster utan vilka det blir svårt att organisera sitt liv inom kapitalismen. Inom det här systemet får man försöka fixa de bästa ”deals” med dem som man kan, men det är allt.

Tycker du att varje anarkistiskt eller radikalt projekt som försöker att överleva inom den kapitalistiska logiken måste utveckla sitt eget sätt att göra det på eller finns det några generella mönster man kan följa? Tänker du till exempel att Michael Alberts koncept av Parecon – eller andra alternativa ekonomiska koncept – kan användas i

stora sammanhang? Eller gäller det snarare att testa, experimentera och dela erfarenheter utan modeller?

Jag tycker att det är viktigt att inom kapitalismen agera på ett demokratiskt, etiskt och egalitärt sätt så mycket och så ofta som möjligt. Det gäller för våra interna demokratiska strukturer, våra relationer med kamrater och andra grupper, hur vi förhåller oss till författarna etc. Det är viktigt inte bara för att det är "rätt" att göra så men också för att vi ju vill skapa den nya världen i skalet av den gamla.

Förra året kom du till Malmö för en presentation vid Klassforum. Hur upplevde du ditt besök och kommer vi att få se dig i Sverige igen?

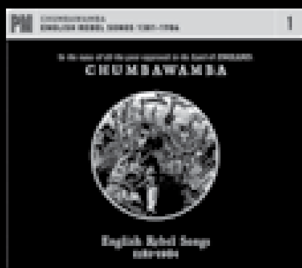
Jag tyckte att det var fantastiskt på konferensen. Jag var jätteimponerad och blev väldigt inspirerad av organisationsnivån, konferensens politiska förutsättningar, kvaliteten av debatterna och könsfördelningen i både organisation och publik! Jag tänker att det var det första vänsterpolitiska evenemanget jag varit på där det fanns flera kvinnor än män. Jag var bara i Sverige under en helg (det var första gången jag var i Sverige när jag åkte till Malmö) men jag skulle gärna komma tillbaka vid tillfälle!

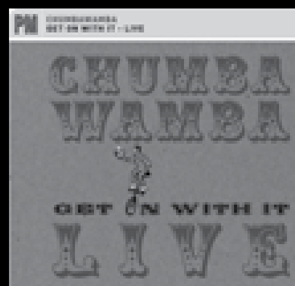
Okej, tack så mycket och lycka till med PM Press!

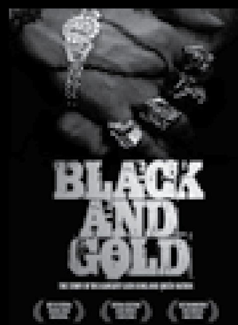
Tack så mycket för ert arbete, er tid och för möjligheten att få presentera PM Press på sidorna i en så aktningsvärd och legendarisk tidskrift! ★

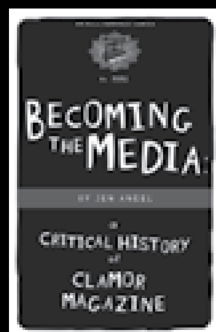
GK

BLANDGODIS FRÅN PM PRESS

Om du råkar ha pengar över när månaden är slut kan det vara en god idé att spana in utgivningen på PM Press. Här finns musik, film, böcker och pamfletter. Den stora bredden av radikala ämnen gör att det lär finnas något som intresserar alla.

FÖR NÅGRA MÅNADER SEDAN började PM Press ge ut sina första titlar. De första två CD-skivorna som släpptes är båda från Chumbawamba: English Rebel Songs: 1381-1984 och Get On With It. English Rebel Songs är en kollektion av protestlåtar från flera århundraden, presenterad i första hand a capella – funkar bra som vaggsånger, politiska studiematerial och inspiration för anarkafeministkören. Get On With It består av Chumbawambaliveinspelningar från flera konserter i england under 2006, med många låtklassiker, som "Timebomb" och"Homophobia", i folk-versioner och roliga historier om ponnyer eller tatuerade ansikten – borde göra alla Chumbawamba-fans glada.

PÅ VIDEOFRONTEN finns det flera dokumentärer: Black and Gold berättar historien om Almighty Latin King and Queen Nation, ett latino-gäng som sedan mitten av 1990-talet ser sig själva som en politisk rörelse. Dokumentären byggs på fascinerade videomaterial och intervjuer med latinorevolutionären Richie Perez, Almighty Latin King and Queen Nations ledare King Tone. Ett måste för alla som är intresserade av de politiska dimensionerna av den så kallade gängvärlden i usa.

Deserter är en berättelse om Ryan Johnson, en desertör från den amerikanska armén, som flyr till Kanada. Filmen innehåller spännande intervjuer med veteraner från irakkriget och ger ett bra intryck av antikrigsrörelsen i Nordamerika. Missa inte intervjun med Ryan under i extramaterialet.

The War of 33 berättas av en libanesisk kvinna i Beirut och handlar om israels militärattack mot Libanon under 2006. Hon stannar kvar i staden med sin dotter och skriver en blogg om attackerna. De flesta som engagerar sig mot israels politik i Mellanöstern kommer att uppskatta filmen, men visa den inte för dina israelsolidariska autonoma kompisar från tyskland om du vill ha en lugn kväll.

DEN FÖRSTA PAMFLETTEN som släpptes hos PM är Jen Angels Becoming the Media: A Criticial History of Clamor Magazine. Clamor var ett ambitiöst radikalt tidskriftsprojekt i usa från 2000 till 2006. Dels anekdotisk, dels analytisk, är pamfletten spännande för alla som är involverade i radikala publikationsprojekt.

MASSOR AV PM:S FÖRSTA BÖCKER kommer att släppas under de kommande månaderna. Mer information om dem kommer i nästa nummer av Brand! För de som är intresserade av alla nyheter angående PM är det bara att spara www.pmpress.org under "Favoriter". Sidan är provisorisk just nu men den slutgiltiga versionen borde finnas snart. Där kommer det också att finnas information om hur du blir en "Friend of PM Press" som ger dig möjligheten att köpa PM-publikationer till ett lägre pris. ★

www.pmpress.org

Att inte arbeta

Det är möjligt att överleva utan ett lönearbete men det krävs envishet, andra inspirerande och motiverande sysselsättningar och goda kamrater. För ensamheten är den värsta fienden när du vill göra verklighet av dina drömmar. Tillsammans med andra är det lättare både att ifrågasätta samhällets grundstruktur och att göra verklighet av motståndet mot den.

FÖR SNART TVÅ ÅR SEDAN var jag aktiv inom SAC, vilket gjorde att jag då fokuserade på arbetsplatskamp. Men vid den här tiden började jag inte bara tröttna på den byråkratiska och industrifetischistiska andan som genomsyrade mycket av SAC:s arbete, jag började också ifrågasätta lönearbetet, som ett förtryck och som ett onödigt ont. Texten The Abolition of Work av Bob Black, blev en inkörsport till min arbetsvägran tillsammans med Crimethinc´s Days of War Nights of Love. Efter att ha läst om hur folk jorden över (företrädesvis i den rika världen) tagit avstånd från löneslaveriet och på olika sätt börjat försörja sig utan en lön som hägrar i slutet av varje månad, började jag söka efter min väg. Så de sista dagarna innan jag tog studenten ägnade jag knappt en tanke åt det alla andra stressade sönder sig över. Jag var fullt upptagen med att spåna metoder att undvika arbete på.

Att vara frivilligt arbetslös eller arbetsvägrare innebär inte att du på något hardcoremanér inte kan arbeta eller att du måste undvika pengar. Det innebär främst att du aktivt motverkar det löneslaveri som håller igång systemets maskineri, generar pengar till fascistoida institutioner och förintar människors liv och omgivningar världen över. Att aktivt motverka lönearbete kan innebära att du lönearbetar heltid men använder pengarna till att tillsammans med andra bygga självhushållande kvarter/kollektiv i en stad, sparar till att köpa skogsmark för att skydda skogen från skövling och för att öppna den för kamrater att vistas kostnadsfritt på, samtidigt som du utnyttjar arbetsplatsens alla resurser som annars hade kostat; kontorsmateriell, internet, kopieringsmaskiner, mat och så vidare. För att helt undvika lönearbete krävs uppfinningsrikedom, pålitliga kamrater och en hög konsumtionsmedvetenhet. Konsumtionsmedvetenheten är av största vikt då du utan lönearbete inte längre kan upprätthålla de konsumtionsvanor du haft som "hederlig arbetare". Även om du har pengar eller lönearbetar som timvikarie och erhåller existensminimum måste du omvärdera dina vanor för att kunna finansiera ditt uppehälle.

NÄR DU UTVECKLAR konsumtionsmedvetenheten fördjupas den också, likt sabotören som ser alla konstruktioners svaga punkter, till att se möjligheten att komma över det du tidigare konsumerat, fast gratis. Tidningar du tidigare köpt hittar du i tidningsinsamlingar, mat hittar du i stormarknaders soptunnor, längre resor plankar du, du lär dig vilka caféer du kan ta en "gratiskopp" på, vilka bufféer du kan besöka utan plånboken. För att inte tala om att du lär dig var du lättast snattar (vilka butikshyllor som kameraövervakas, civilares beteendemönster och så vidare).

Men med konsumtionsmedvetenhet följer också insikten att vår största beståndsdel, vatten, inte är gratis utan ägs av ett bolag som vill att du köper varje liten droppe. Och om du vill leva ett modernt liv måste du få tag på elen som produceras av bolag som tar bra betalt för den. Denna el produceras med konsekvensen att hela samhällen går under till vattenkraftens förmån; fåglar strimlas i propellrar, fiskar dör ut på grund av dammar, hela ekosystem går under i en härlig radioaktiv gyttja. Om vi bortser från de moraliska aspekterna så finns vatten att tillgå gratis. Jag brukade tidigare duscha i en grundskolas gympasal under ett par vintermånader när jag inte använde brunnsvatten till annat än matlagning och dryck. Samhället är fyllt av kranar och PET-flaskor du kan använda till att släcka törsten med. Under det varma halvåret finns tusentals sjöar och vattendrag att svalka sig och sköta hygienen i. När det gäller elen är det lättast att, som med "samhällets alla kranar", att använda offentliga eller företags eluttag, datorer, maskiner och annat som försörjs med el. Att undvika hyra gör du lättast genom att "sälja sitt hemman" och snatta ett tält. Men om det känns extremt kan du alltid försöka finna gemytliga människor som byter logi mot mindre hushållstjänster. Lättast är att höra med sina föräldrar och vänner eller att annonsera sig som "hustomte" på annonssidor eller på anslagstavlor.

SJÄLV HADE JAG TUREN att kunna bo kvar hemma och att mina föräldrar godtog tjänster istället för kontantbetalning för hyran när jag tog mitt första steg mot ett liv utan hyror att betala. Så jag skötte mitt och lite till, fick min beskärda del av uppgifter, och som tack fick jag en resonlig levnadsyta med tillgång till kök och toalett. Detta förändrades om än så lite när jag flyttade till en stuga vid min fars gård, där jag mot diverse mindre gårdssysslor fick tillgång till pentry, dusch, utedass och ett loft.

Under det ett och ett halvt år jag varit arbetsbefriad har jag alltid haft projekt och planer att sysselsätta mig och andra med. Alltifrån cykelreparationer till att skriva artiklar, översätta texter, gatukonst och Food Not Bombs. Läsa och skriva är en bra sysselsättning men ingen kul

heltidssyssla, det leder ofta till rastlöshet. Att variera intellektuella och praktiska aktiviteter är, för mig, ett sätt att hålla igång gnistan. Om du dessutom baserar en stor del av eller hela din kost på sopdykt mat så krävs praktiska prestationer som motverkar sysslolösheten. På senare tid, då jag har flyttat till ett torp i skogen, har jag också börjat lära känna födovänliga växter i närområdet som även det innebär en både praktisk och intellektuell utmaning, för att inte tala om glädjen i en mer varierad "gratis-kost". Att lära känna växterna kan också lösa problem som sjukvårdskostnader: hundratals örter ersätter med överträffande effekt de läkemedel du annars fått pröjsa för.

MEN EN SAK som jag har upptäckt under de år jag har försökt hålla mig borta ifrån lönearbete är att det är lätt hänt att det börjar gå neråt, att jag förlorar min motivation, att jag inte orkar sopdyka, snatta eller ens knappt handla mat, att jag inte orkar ta mig till möten och aktioner, jag låter ensamheten sluka mig. Det är denna, ensamheten, som jag har upptäckt vara den svåraste formen av repression. Utan vare sig kollektiv eller arbetsvägrande kamrater har gnistan släckts många gånger. Så innan du befriar dig själv från arbete - finn kamrater att dela äventyret med! För det är det viktigaste av allt, att omgärdas av peppande människor som ser det positiva i det du gör och uppmuntrar det. Detta tillsammans med att inte fastna i en sysslolös rastlöshet. Utan att du känner uppskattning eller något slags gemenskap är det lätt att tappa gnistan och tron på det du gör. Det är lätt att börja lyssna på karriärister som glider in med sin överdådiga bil och spottar på din skateboard, cykel eller kickboard, samtidigt som de förklarar hur misslyckad du är. Precis som att det är lättare att lyssna på någon som klankar ner på ens utseende än någon som beundrar det. Att undvika sysslolösheten kan också vara svårt om du är ensam. Inte nog med att ensamheten blir påtagligare - sysslolösheten kan få en att börja romantisera löneslaveriet och lönen som följer. Det är tillsammans med andra energin och aktivismen sprider sig och på så vis kan man få fler att anamma sopdykandet, fokusera på arbetsvägran och på en förändring i tanken och sina liv.

För mig kom våren och jag har nu funnit lönearbetsfria kamrater att vara med. Vi har tillsammans arbetat fram olika metoder att undvika pengar på och genomfört mindre aktioner. Vi har kommit fram till de bästa sätten att planka, snatta, (i framtiden) ockupera, samla ätbara växter, sopdyka och lifta på. Med mera. Alla är bra metoder att använda sig av i kampen mot arbetet.

Så här snart två år efter att jag började leva utan att basera mitt liv på en lön i slutet av varje månad kan jag säga att det svåraste har varit den demoraliserande ensamheten och motivationens frånvaro. Även om jag nu hoppar in då och då som timvikarie på ett dagcenter vet jag att jag klarar mig utan det men att de pengarna jag får behövs för att finansiera kampen. ★

Agueli

Arbetet bakom Punk Illegal

Den 27 till 28 juni i år kunde alla som delar intresset för punk och politik åka på festival i Munkedals folkets park. Punk Illegal var ett samarbete mellan Ingen Människa är Illegal och Spatt - ett anarkopunkkollektiv från Göteborg och syftet var att samla ihop pengar till gömda flyktingar och att förena musik och politik.

BAKOM VARJE DEMONSTRATION, bakom varje spelning, bakom varje politisk festival du går på ligger väldigt mycket arbete. Ett arbete som ofta utförs av arrangörer och volontärer och som är både osynligt och obetalt. De har gjort detta för att det tror på det de gör, för att de vill skapa något som är viktigt och erbjuda detta till andra. När Brand fick ackreditering till Punk Illegal åkte vi så klart dit för att skriva om festivalen, för att uppmärksamma den. Men istället för att, som kanske förväntas, skriva recensioner av de olika spelningarna kom vi på oss med att diskutera arbetet bakom festivalen. Vi funderade kring balansen mellan musiken och politiken. Vi undrade hur länge arrangörerna hade jobbat med att få ihop denna festival. Vi funderade även kring alla de volontärer som arbetade under festivalen. Hur var deras upplevelse? Och eftersom detta nummer av Brand skulle handla om arbete, beslöt vi oss för att uppmärksamma just arbetet bakom en av sommarens punkfestivaler.

Vi träffade Gunnar från arbetsgruppen Punk Illegal för att prata lite om hur festivalen hade kommit till, hur arbetet sett ut och vilka planer som finns för framtiden.

Hur ser er arbetsgrupp ut?
Vi är omkring 20-25 personer som är med i arbetsgruppen Punk Illegal.

Hur ser förhållande ut till Ingen Människa Är Illegal?
Vi är en arbetsgrupp inom nätverket Ingen Människa Är Illegal, precis som alla andra grupper i nätverket

Hur ser strukturen ut i gruppen?
Inför och under sommarfestivalen har vi delat in oss i olika arbetsgrupper så festivalen ska bli hanterbar. Alla kan inte göra allt. Vi har haft arbetsgrupper som campinggruppen, folkparksgruppen, backstageområdet, bandbokning, ekonomi, köksgrupp och informationsgrupp. Varje arbetsgrupp är i sig autonom och utvecklar sin verksamhet som man själv vill. Vi har haft en gemensam projektplan och en festivalplattform att utgå ifrån, som beskriver i vilken anda arbetet ska utföras, men sedan är alltså grupperna fria att göra vad dom vill. Vi har haft kontinuerliga samordningsmöten för att samordna arbetet. Dessa möten har varit öppna för alla som velat delta. De olika grupperna har haft allt från en till sex - sju aktiva personer. Vissa grupper har uppstått när vi ansett att en sådan grupp måste tillsättas och vissa grupper har upplösts när de inte längre fyllt en funktion.

Hur tar ni beslut?
Det har varit olika i de olika grupperna men eftersom grupperna varit så små har vi nog snackat fram lösningar tills alla är överens. Stora centrala frågor som till exempel biljettpriser har lyfts upp till samordningsnivå. När det har varit svårt att fatta beslut har vi haft känslorundor och försökt snacka igenom allt noga.

Arbetar ni ideellt med festivalen? Har ni som arrangerar annan försörjning?
Alla arbetar ideellt. En del har jobb, andra pluggar eller är arbetslösa. Set ser lite olika ut.

När börjar ni jobba för kommande festival? Hur ofta ses ni i arrangörsgruppen?
I augusti kommer vi nog att starta arbetet med nästa års sommarfestival. Det första vi kommer att göra då är väl att försöka kolla med Munkedals folkets park för att få fram ett nytt festivaldatum. Sen är det ju bara att dra igång en bandbokningsgrupp och börja boka band igen. Det är olika hur ofta man ses i de olika grupperna. Skulle tro att bandbokningsgruppen kommer att ha möten ungefär en gång månaden i början och sen tätare när festivalen börjar närma sig. Just nu håller vi på att boka band till nästa endagarsfestival som vi kommer att köra första november på Musikens hus i Göteborg, men då tänker vi bara ha en stor arbetsgrupp som sköter allt, så det blir ett lite annorlunda arrangemang. Vi håller på med detta jämt kan man säga.

Varför blev det just Munkedals folkets park? Vad kostade det att hyra parken?
Vi åkte runt i slutet av augusti förra året och kollade alla folkparker i Västra Götaland och vi föll för Munkedal för att det är så vackert och för att parken i sig har schysst atmosfär, plus att de logistiska möjligheterna motsvarade våra behov. Vi pröjsade 20 000 i hyra för parken, för alla dagarna.

Hur ser festivalens förhållande till lokalbefolkningen ut?
Till en början var det väl lite si och så med det. Vi har uppvaktat både idrottsföreningen, som vi har hyrt lokaler för backstageområdet av, och kommunstyrelsen och har väl pö om pö lyckats sälja in vår festival. Så här efteråt är alla våra samarbetspartners. så som polis, vakter, kommun, folkets parks personal, samt ovan nämnda idrottsförening oerhört nöjda eftersom festivalen var så välarrangerad. Ett genidrag vi gjorde var att gå runt till husen närmast festivalområdet och knacka dörr och dela ut skriftlig information om att vi tänkte genomföra en punkfestival i deras närområde. Vi besvarade deras frågor och lät folk prata av sig lite oro inför vårt arrangemang, så i slutändan var även ortsborna oerhört nöjda. Vi har haft det som en springande punkt i festivalarbetet att vi ska vara ödmjuka gentemot alla vi har att göra med, men inte vika en tum från syftena med festivalen. I efterhand tror jag detta varit en bidragande orsak till att festivalen blev så lyckad som den blev.

Hur många volontärer jobbar under festivalen? Hur rekryteras volontärerna och får de någon betalning? Vilken insyn och delaktighet har volontärerna i festivalen?
Jag var inte själv med i volontärgruppen men skulle tro att det var uppemot 60 volontärer om man räknar bort oss i arrangörsgruppen. Vi efterlyser volontärer via flyers på nätet, festivalaffischer och hemsidorna, men vi har även haft informationskaféer om festivalen där vi försökt rekrytera volontärer. Sedan försöker man ju dra med folk i sin vänkrets som man vet är driftiga. Volontärerna har fått inträde, käk och sovplatser samt äran att vara med och arrangera sveriges enda politiska punkfestival. De har stationerats på de arbetsposter där vi trott oss behöva folk. Vi har hela tiden peppat dem och analyserat deras arbete med dem själva och kommer förhoppningsvis lyckas rätta till det som inte funkat tills nästa sommar.

Hur väljs banden som spelar? Får banden något betalt?
Bandbokningsgruppen väljer ut de band dom vill ha med på

festivalen, men dom är givetvis lyhörda gentemot andra i organisationen. Det centrala är att vi vill att banden ställer upp gratis men de får en platta bira, käk, sovplatser samt en reseersättning på 18 spänn milen. Visst, en del band köper inte den dealen och då får man börja överväga om man tror att detta band drar mycket folk och om deras ekonomiska krav är rimliga. Alla band har inte kommit för soppapengar, men förvånansvärt många ställer upp för nästan ingenting. I år fick vi 26 band och ungefär tio workshop/politiska organisationer till festivalen för under 100 00 kr och det är helt ok tycker jag. Vi har valt band ur lite olika perspektiv. Vi ville ha många kvinnor på scen, en kärna av bra svensk d-beat punkband, samt en del lite mer kommersiella akter.

Hur väljs de politiska workshopsen ut? Vad vill ni med dem? Vilken plats anser ni de har under festivalen?
En arbetsgrupp har tagit kontakt med de organisationer och grupper de tyckt verkat funka på festivalen. Vi vill visa att vår festival är en politisk punkfestival, som ska bjuda på mer än spelningar och en massa fylla. Vi vill att man ska bli inspirerad, vilja bli politiskt aktiv själv, knyta relationer med mera. Detta är ett av grundsyftena med hela festivalen. Detta är vår chans att överleva bland superkommersiella produktionsbolag. Vi säger ”kom till oss, vi är den enda politiska punkfestivalen. Vi vill att ni ska engagera er och göra punkkulturen till en upprorskultur igen, inte bara en del av nöjesbranschen.” Till nästa år måste alla politiska happenings synas mer. Vi vet inte hur än. Kanske kommer det hända saker även på campingen men som sagt: detta är helt centralt för oss.

Vad kostar det att ha distro på festivalen, är det skillnad i pris beroende av distrons storlek, till exempel mellan en som lever på sin distro jämfört med en som gör det bara för att gå runt och få sprida info?
Oj här har jag dålig koll. Tror att det slutade med att alla distros fick betala en viss procent. Till en början ville vi ha ett fast pris per distrobord men jag tror att vi fick för lite intresseanmälningar, men som sagt, här har jag dålig koll.

Har festivalen dokumenterats?
Delar av festivalen filmades men vet inte vad det mynnar ut i....

Hur ser er ekonomi ut? Hur får ni in pengar?
Allt som allt gick festivalen på omkring 25000-30000 kr. Vi gick mellan 5-10 000 back. Men vi hade en produktionspott på över tjugo tusen från tidigare produktioner innan vi sparkade igång sommarfestivalen. Nu kommer vi att sätta in några tusen till Momo (gömmargruppen i nätverket) sedan behåller vi tio tusen till att flyga in några utländska akter till spelningen den första november. När vi åkte upp till Munkedal låg vi massor back men alla underbara människor i arbetsgruppen samlade ihop 90 000 bland nära och kära på några dagar som vi fick låna. De pengarna har folk fått tillbaka tack och lov. Vi har en del sponsorer som gett oss saker, som till exempel crew t-shirts, matvaror med mera. De enda vi fått pengar ifrån är ABF Västra Götaland, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Jag tror att allt som allt har vi tagit emot pengar för 13000 kr. Vi har inte fått något ekonomiskt stöd av vare sig stat, kommun eller region. Mycket tror jag beroende på att det vi gör, det vill säga ger pengar till gömda flyktingar, gör oss kontroversiella och så politiskt laddade så att vi tvingas bekosta allt själva. Eftersom antalet festivalbesökare blev något av en besvikelse, 630 personer, så kommer vi som sagt var inte ha många kronor att skänka de gömda, vilket känns jättesorgligt, men vi tror dock att om vi orkar köra vidare på detta koncept kanske vi lyckas etablera festivalen efter några år och då ska vi kunna dra in en hel del pengar till gömda.

Vad får ni era intäkter ifrån? Är det från något mer än inträde?
Jäpp, alla intäkter är ifrån biljett- och merch-försäljning samt lite från distroavgifter. Vi tycker att det var väldigt spännande att sätta upp denna festival och siktar på att genomföra en ny nästa sommar.

Finns det något annat ni funderar över nu i efterhand?
Vi är glada nybörjaramatörer och behöver styra upp en del inom festivalarbetet. Demokratins eviga förbannelse är ju att driftiga, plikttrogna människor tyvärr får dra ett jävligt tungt lass under ett sådant här volontärprojekt. Det kanske innebär att vi måste styra upp organisationen på något sätt. Ett annat stort problem tycker jag själv är att folk super väldigt hårt på en sådan tillställning. Vad utsätter vi folk med alkoholproblem för under våra festivaler egentligen? Finns det något stöd man skulle kunna bygga in i en festivalorganisation för folk som har drogproblem? Jag tycker nog över huvudet taget att punken är en dissolidarisk rörelse för folk med drogrelaterade problem. Det skulle vara häftigt om vi lyckades utmana detta problem inom punkkulturen tycker jag. Sedan måste vi se till att vi själva slipper ta alla riskerna med festivalekonomin, men som sagt, vi är stolta över årets fest men nästa ska bli ännu bättre.★

Vi träffade också Jonas som jobbade som volontär under festivalen för att höra hur det var att jobba med någonting man inte själv varit med och planerat.

Hur kom det sig att du arbetade som volontär under Punk Illegal?
Jag hade tänkt åka på festivalen i vilket fall som helst men så frågade en vän till mig om jag inte ville åka upp och jobba tillsammans med henne.

Vad fick du jobba med under festivalen, vilken volontärgrupp ingick du i?
Jag jobbade mest i köket eftersom vi uttryckligen bett om att få göra detta. Jag hade även ett städpass på festivalområdet.

Hur såg kontakten ut mellan arrangörerna och dig som volontär?
Det började med att vi hade kontakt via mail, vi skrev att vi ville arbeta och fick därefter ett nummer till en av arrangörerna som vi sedan pratade med.
När vi kom till backstageområdet fick vi våra scheman och lite snabb info om var vi skulle infinna oss inför de olika passen. Därefter arbetade vi i våra respektive arbetsgrupper och fick lite info och instruktioner av de arrangörer som råkade befinna sig i samma grupp.

Vad var bra med att jobba som volontär?
Det var väldigt bra stämning mellan volontärerna och de flesta verkade inspirerade och peppade. Det var även ett bra tillfälle att byta erfarenheter med andra grupper och se hur de jobbar.

Vad var dåligt med att jobba som volontär?
Ibland var det lite svårt att veta vem man skulle vända sig till med frågor om det var något som var oklart eller inte fungerade. I slutändan fick åtminstone vi i vår grupp ta väldigt många egna initiativ för att arbetet skulle fungera. Detta var naturligtvis inget negativt i sig men det hade varit bra att veta från början hur de hade tänkt sig att vi skulle arbeta, det vill säga om det fanns en färdig plan eller om volontärerna skulle styra upp saker och ting på eget initiativ. Det var nog inte alltid lätt för de som inte hade så mycket erfarenhet av den typen av arbete i större grupper sedan tidigare. Det hade nog hjälpt om man hade fått lite mer info om arrangörernas förväntningar från början. Nu var vi i och för sig ganska sent ute och det är möjligt att det hade gått att få tag på mer info om vi hade varit ute i bättre tid.

Vad kan förbättras? Tips till arrangörerna till kommande år?
På det stora hela tycker jag att det fungerade väldigt bra och det var otroligt peppande att vara med om ett så stort arrangemang. Nästa gång borde man kanske vara lite tydligare med om man förväntar sig att volontärerna ska vara med och sköta planeringen under arbetets gång eller om det finns en färdig plan från början. Det vore nog bra att försöka ordna något slags infomöte för de respektive arbetsgrupperna strax innan festivalens början så att alla volontärer kan få veta lite mer om hur planeringen ser ut.

Vad tyckte du om musikdelen och den politiska delen under festivalen?
Eftersom jag jobbade så kunde jag bara se en bråkdel av allt det jag ville se. Jag såg nästan bara musik och det berodde nog på att jag hade planerat vad jag ville se i förhand utifrån vad som stod på affischerna. Jag visste inte innan att festivalen skulle innehålla så många andra intressanta akter också.

Anser du att det var en bra balans mellan dessa delar?
Jag upplevde det som att musiken fick störst utrymme även om det kan vara svårt att skilja musikdelen och den politiska delen åt ibland. Många av banden är ju väldigt politiska och många av de andra akterna innehöll mycket musik. Musik och politik flöt ofta ihop och det är väl just detta som gör en festival som denna så intressant.★

Joas

Onda eller goda människor

Historieundervisningen i skolan har haft och har än i dag stor påverkan på människors förståelse för samhället. Och givetvis styrs urvalet och perspektiven i undervisningen av makthavarna. Det är därför inte en slump att viss litteratur och vissa tankegångar aktivt sorteras bort. För hur skulle det se ut om vi i stället för överhetens krigshistoria lärde oss att den mänskliga solidariteten är det som för historien framåt?

MENTALITETER OCH MÄNNISKORS UNDERMEDVETNA har sedan skolväsendets uppkomst formats utifrån de makthavandes förhoppningar och föreställningar om en idealisk befolkning som ska fylla sin funktion i det för dem idealiska samhället. Historieundervisningen i skolan har haft stor del i att utforma människors syn på sig själva, sina medmänniskor och det samhälle de lever i, för att inte säga hela sin världsbild.[1] Under slutet av 1800-talet och början på 1900-talet var historieundervisningen i Europa och sverige okritiserat nationalistisk med social- och vulgärdarwinistiska utgångspunkter. Länders krigslycka och framgång förklarades med det egna folkets överlägsenhet. ”Hjältar och legender” lyftes fram och uppoffringar för nationen och det egna folket förhärligades och idealiserades. Människosynen som här förmedlades var alltså den om inbördes kamp, allas strid mot alla och den starkas överlevnad. Den mentalitet denna undervisning skapade var också en bidragande faktor till att göra första världskriget möjligt.

Mitt under denna period släppte Peter Kropotkin sin bok *Inbördes hjälp*, där en annan, mer positiv historiesyn än samtidens förmedlas - full av tro på mänskligheten. Kroptkin påvisar i denna bok, genom exempel och undersökningar från den mänskliga historien, att:

”Det mänskliga samhället är inte grundat på kärlek eller sympati, utan på en kanske enbart instinktiv känsla av mänsklig solidaritet; på ett omedvetet erkännande av den nytta varje människa har av inbördes-hjälp-principen; på att den individuella lyckan är så beroende av allas lycka; och på den känsla av rättvisa och jämlikhet som gör att jag anser att andra människor har samma rättigheter som jag själv. [2]”

Han menar vidare att kriget, inte freden, varit undantaget i mänsklighetens historia men att bland de kvarlevor samhällen lämnat efter sig är spåren av krig, förtryck och lidande i majoritet och att detta efterhand påverkat människors syn på sig själva och på så vis även samhällets utveckling. Kropotkin menade dock att även under svåra omständigheter, begränsade valmöjligheter och förtryck från stat, feodalherrar och kyrkliga institutioner har massorna upprätthållit en egen samhällsstruktur byggd på sina begrepp om rättvisa och inbördes hjälp.

JAG SKREV UNDER VÅREN en C-uppsatts i Historia och undersökte då hur Kropotkins bok mottogs och uppmärksammades, alternativt inte uppmärksammades, av det svenska skolväsendet. Undersökningen sträckte sig mellan 1903 och 1939. Som källmaterial användes läroplaner från 1900 och 1919 och de utredningar som ledde fram till den senare, samt motioner och riksdagsdiskussioner angående historieämnet och alla artiklar som behandlade historieämnet i Svensk läraretidning under dessa år.

Efter denna undersökning kunde man inte annat än konstatera att de lagstiftande inte tagit notis om boken. Läroplanen från 1919 och dess utredningar har med största sannolikhet inte påverkats av Kropotkins verk. I motioner, riksdagsdebatter och tidningsartiklar finns vaga antydningar av påverkan från Kropotkins historiesyn. Den kände ”vilden” Carl Lindhagen kan här nämnas som exempel på dem som livligt diskuterade historieämnet och då i annan form än andra riksdagsledamöter vid denna tid.[3] I tidningsartiklarna nämns både Kropotkin och Inbördes hjälp-principen konkret vid några tillfällen men som jag förstår det aningen misstolkat och i vissa fall i irrelevanta sammanhang. Ecklesiastikminister Sam Stadener kan nämnas som en av dem som diskuterade Inbördes hjälp-principen.[4] Som slutsats kan vi ändå dra att det varken bland beslutsfattarna eller lärarkåren fanns någon påverkan eller större intresse för historiesynen i Inbördes hjälp.

Vad kan man då istället lära sig om historieundervisningen under denna tid? Jo, att just historieämnets fostrande syfte och förmåga att ge ”människokännedom” är det som diskuterades flitigast. Betydligt mer än hälften av de 60 artiklar som under denna period behandlade historieämnet handlade just om dess fostrande syfte. För de fem motioner som behandlade historieämnet under denna tid gällde det samma. Både de styrande och lärarkåren var alltså i allra högsta grad medvetna om historieämnets förmåga att forma elevernas medvetande. I vilken riktning undrar vi då?

FRAM TILL FÖRSTA VÄRLDSKRIGETS utbrott stod undervisning utan tvivel i nationalismens tjänst och var alltså delaktig i att förankra tanken på den konstruerade svenska nationalstaten i det svenska folkets medvetande . Efter kriget diskuterades fredsfrågan och fredsfostran ivrigt. Det är dock tydligt att fred var något som skulle läras ut. Mänskligheten hade nu kommit till den punkt i sin utveckling att de lärt sig av sina misstag. Någon direkt tro på mänskligheten som i grunden god saknades. Det hette bland annat:

”Kriget har, som vi veta, djupa rötter hos både individerna och folken… Det är icke något som uppfunnits endast av maktlystna och blodtörstiga furstar, statsmän och härförare… Tvärtom är o tydligen de känslor och drifter som taga sig utryck i kriget, djupt rotade i människans natur.[5]”

Diskussionen angående fredsfostran i skolan ledde till direktiv i läroplanen lagstadgad 1919. Obestämda men tydliga direktiv om att krigshistorien skulle få ge plats åt ”kulturhistorian”.

DEN VERKLIGA FÖRÄNDRINGEN under undersökningsperioden var ändå den att sverige blev en representativ demokrati och att socialdemokraterna blev det största partiet. I motionerna och artiklarna kan man här tydligt följa utvecklingen som det sedan tidigare finns skrivet mängder om. Historieundervisningen och det allmänna historiebruket förändrades under denna tid i den riktning som var önskvärt för det nu ledande partiet. Detta innebar en modifierad historiematerialism med nationell betoning. ”Folkliga hjältar” likt Engelbrekt och Dacke lyftes fram och den svenska allmogens långa historia av politiskt inflytande betonades. Socialdemokraterna framställde på så vis sig själva som en naturlig del av utvecklingen i ett land där demokratiska värderingar sedan länge getts utrymme i folkets vardag. På så viss fanns även den nationalistiska delen av undervisningen kvar, fast i ny tappning. Både nationen, staten och demokratin framställdes här som av naturen utvecklade institutioner. Utan en grundläggande tro på mänskligheten och de mänskliga instinkternas välvilja. Vad blev då resultatet av denna undervisning? Vilken människosyn fanns medvetet och undermedvetet hos de elever som lämnade denna skola?

Nationalism och en tro på det egna folkets överlägsenhet? En övertro på demokratin? En rädsla eller kanske otrygghet gentemot sina medmänniskor och på så sätt ett behov av en kontrollerande statsapparat? De stora frågorna är dock obesvarade. Hur hade ett samhälle sett ut där historieundervisningen genomsyrades av en tro på mänsklighetens inneboende välvilja och om människors instinktiva solidaritet betonats som den största historiska drivkraften. Hade detta kunnat leda till en självuppfyllande profetia likt den första världskriget blev för den nationalistiska historieskrivningen?★

Linus

1. Linde Göran (2000) Det ska ni veta s.9-15, Richardson Gunnar (2004) Svensk utbildningshistoria s.11fZander Ulf (2001) Fornstora dagar moderna tider s.25
2. Kropotkin Peter (1902) Inbördes hjälp s.15
3. Motioner i första kammaren 1921 nr:149 s.1f
4. Svensk läraretidning 3/7 1930
5. Svensk läraretidning 21/5 1919

European Peace Action

Ofog ville utnyttja det utmärkta tillfälle som European Social Forum bjuder till att skapa en arena för aktivister från hela europa att träffas och nätverka på. Vi tog därför initiativet till EPA – European Peace Action.

EPA ÄR ETT alternativt forum som ska hållas under ESF i Malmö den 17 – 21 september, med fokus på antimilitaristisk aktion och pan-europeiskt nätverkande.

EPA är även en hemsida med samma syfte: att länka samman europeiska radikala fredsgrupper och underlätta samarbete. Sedan vi drog igång har nätverket redan vuxit till att innehålla ett tjugotal grupper från åtta olika europeiska länder. Några av dem presenterar sig på hemsidan och alla kommer på forumet!

Forumet i Malmö kommer att vara organiserat runt fem områden:

Nato/EU
Kärnvapen
Militariseringen av rymden
Globaliseringen av militarismen
och sist och viktigast... Globaliseringen av motståndet!

I FORUMET VILL VI samla och sprida kunskap om dessa frågor och hur vi bäst verkar mot militarisering och för fred. Vi kommer att sprida kunskap om aktioner och bjuda på icke-våldsträningar, politisk konst och aktioner i och utanför forumet. Ett fredsfik ska hållas öppet hela tiden med fika, diskussionsmöjligheter, soft häng, agitation, underhållning och allt vad folk kan komma på.

Vill du vara med och skapa forumet (Du behövs!) kan du kontakta oss på: forum@europeanpeaceaction.org

Bor du i Malmö? Hjälp oss att fixa sovplatser till folk!

Välkomna till världshistoriens bästa fredsaktionsforum!★

Ofog
www.europeanpeaceaction.org

Interspace

Den 24 till 26 maj var det dags för Interspace - det andra internationella mötet för squats och autonoma fristäder i europa. Det första ägde rum i Dijon i frankrike i november 2007 och denna gång var det till Berlin resan begav sig. Vi var två personer från Malmö och aktivitetshuset Utkanten som åkte dit för att dela med oss av våra erfarenheter av fristäder. Och framför allt för att vi hoppades kunna lära oss och inspireras av andra som har hållt på längre och lyckats etablera platser som har blivit en viktig del av folks privata och politiska liv.

EN TIMMES RESA från Berlins centrum ligger det lilla samhället Kesselberg. Vi tog oss enkelt dit via s-bahn och lokalbuss och hoppade av vid landsvägen, mitt i ingenstans. Allt vi såg var skog och åkrar och ett och annat hus och det kändes konstigt att mötet skulle äga rum här - långt från de slitna och grafittiprydda byggnader i centrala Berlin som man annars förknippar med sociala husprojekt.

En sned skylt i början av en grusväg med texten "Interspace" pekade upp i skogen och vi började gå. Efter femhundra meter kom vi fram till en grind och där innanför låg det. Ett tiotal stora stenbyggnader mitt i skogen. Plus en massa vagnar, små trädgårdar, ett vindkraftverk och en reningsdam.

Gården var från början en Stasi-anläggning som bland annat hyste en anläggning för radioavlyssning. Efter murens fall stod stället tomt en tid men ockuperades sen under olika omgångar av människor med olika slags kollektiva och politiska ambitioner. För ett och ett halvt år sen tog gruppen som bodde där då beslutet av försöka köpa gården och marken och lyckades efter mycket om och men efter en del sparande och med privata donationer till hjälp att skrapa ihop de hundra tusen euro som gården och 25 hektar mark kostade. Nu är kollektivet i Kesselberg ett helt autonomt community utan skulder till banken. Här bor nu ett fyrtiotal personer i olika åldrar, plus att många reser hit och bor tillfälligt. Beslut som rör hela stället fattas givetvis gemensamt men i övrigt är graden av socialt kollektivt deltagande frivilligt. Vissa boende håller sig för sig själva och lever sitt eget liv och för andra är det kollektiva en viktig del av vardagen.

MILJÖTÄNKANDET ÄR PÅTAGLIGT i Kesselberg. I inbjudan till mötet stod det tydligt att stället är kemikaliefritt och att inga vanliga tvålar eller produkter som innehåller kemikalier får användas på gården. Anledningen är att vattnet som används är från egen brunn och renas genom en biologisk process i en reningsdamm. På Kesselberg finns också ett vindkraftverk som för tillfället är kopplat till det allmänna elnätet, men målet är att bli helt oberoende av det och helt självförsörjande på el.

Förutom bostäder finns i Kesselbergkollektivet ett internetkafé, en verkstad, en konsertlokal, en pub och ett utomhuskök. Inför mötet hade de boende och en massa tillresta voluntärer byggt upp en anläggning för disk, en utomhusdusch och en massa dass i skogen som inte var någonting för den pryda. Dassen var nämligen helt öppna framtill och det var bara att vinka och le till dem som gick förbi när man satt och klämde ut den goda maten som serverades under mötet.

PÅ MÖTET DELTOG ett hundratal personer från ungefär femton olika länder. De flesta var från europa. Det var ganska spridda åldrar på deltagarna även om medelåldern uppskattningsvis låg på tjugofem. Stämningen var otroligt bra och folk var öppna och schyssta och vi kände oss väldigt välkomna. Så klart att vi umgicks mest med de andra svenskar vi träffade där men det blev ändå mycket snack både under och utanför mötena med folk från andra ställen.

Interspace kickades igång med ett stormöte på vinden i ett av de stora husen där alla som var där fick presentera sina sociala center. Det var stor bredd på de olika slags husprojekten visade det sig. Vissa kom från sqats som mest fungerade som bostäder eller festlokaler medan andra höll på med utåtriktade sociala och politiska projekt. På stormötet presenterades också de frågor som vi skulle diskutera under helgen. Dessa frågor hade samordnats av arrangörerna men hade mailats in på förhand av de som skulle dit.

De frågor som kom att diskuteras under helgen var:

* Hur hanterar vi repressionen mot autonoma center? Och vilka långsiktiga strategier kan vi använda oss av för att försvara de fria utrymmena?

* Vilka nya strategier finns det för att skapa sqats och autonoma utrymmen?

* Hur påverkar det våra utrymmen om vi måste betala hyra till en privat fastighetsägare?

* Varför är fria utrymmen viktiga?

* Hur kan autonoma utymmen skapa engagemang för sociala kamper i en bredare bemärkelse och hur upprätthålls detta engagemang?

* Hur kan nätverk byggas mellan olika autonoma projekt?

* Hur går vi vidare med infrastrukturen som skapades efter mötet i Dijon?

* Hur kan vi skapa samarbete mellan fria utrymmen i staden och på landsbygden?

* Vilka strategier finns det för att skapa autonomi i ett större perspektiv, i hela samhället?

DEN FRÅGA SOM engagerade mig mest var hur autonoma utrymmen kan skapa engagemang för bredare sociala kamper och därför valde jag den gruppen. Vi var cirka femton personer som satte oss ner i gräset för att dela med oss av våra erfarenheter och spåna idéer. För de allra flesta handlade den utåtriktade sociala kamp som de hittills hade medverkat i mest om att ha en god kontakt med grannarna. I övrigt vände sig aktiviteterna mest inåt mot den egna rörelsen. Många uttryckte bitterhet över de sociala centrens slutenhet och subkulturella framtoning. Det var tydligt hur mycket alla önskade att sociala center kunde vara någonting mera, kunde erbjuda någonting mera och med engagemang och aktiviteter liksom sträcka ut en hand mot grupper och personer som inte självmant skulle hitta dit. Det var tydligt hur mycket vilja det finns att på riktigt skapa trovärdiga politiska arenor och våga ta i sociala frågor som den autonoma vänstern ofta överlåter till andra. Som en kille uttryckte det: "vi är jävligt bra på att fixa fester men väldigt dåliga på att göra andra saker." Vi var alla överens om att vi måste bli bättre på att "ta oss ut på gatorna" och visa folk vilka vi är och vad vi gör. Förutsatt då att vi faktiskt gör någonting.

På vissa ställen hade man gjort försök med att jobba med asylfrågor, bland annat genom att låta asylsökande skriva sig på det sociala centrets adress för att lättare kunna kommunicera med myndigheter. Men ofta hade det varit svårt att få dessa personer att hitta dit eller att upprätthålla kontakterna med dem som hade gjort det. På nästan alla ställen fanns också någon form av folkkök och free shops. Ibland också kaféer och filmkvällar. Men dessa var också i de flesta fall mest till för den egna rörelsen även om vissa hade en del hemlösa besökare som kom och käkade gratismaten ibland.

JAG FRÅGADE GRUPPEN hur allmänheten i deras städer ser på det de gör och om folk ser husprojekten som politiska eller till och med anarkistiska. Många svarade att folk nog ser dem mer som sqattare än som anarkister och att det är svårt både att få människor att hitta dit och att ta dem på allvar. Vi pratade om att allting har blivit ganska omvänt. Nu funkar det nästan alltid så att det är platsen, huset, som kommer i första hand och de sociala aktiviteterna som kommer i andra hand. När så ett husprojekt faller samman genom bristande engagemang eller vräkning faller också aktiviteterna. Egentligen borde det ju vara så att de politiska projekten utgör basen och att huset mest fungerar som en plats där dessa kan ta form. Poltiken borde alltså överleva husen men så fungerar det sällan i verkligheten. Allting börjar därför om hela tiden på nya platser och det blir svårt att skapa kontinuitet i de politiska verksamheterna. Hus kommer och går och människor kommer och går. Då blir det svårt att göra politik som verkligen kan förändra någonting. Kanske är det visioner som saknas. Kanske borde vi lägga vårt krut på dem och börja prata om vad vi tror att vi politiskt kan åstadkomma i våra städer, vilka sociala och politiska frågor vi vill jobba med och hur vi vill jobba med dem och sen utifrån det bygga upp våra fristäder.

DE ENDA I GRUPPEN som verkligen kände att de hade lyckats med att nå ut var gänget från Poznan i polen. De berättade att de brukade arrangera möten på offentliga platser och bjuda in folk till diskussion. De hade också vid flera tillfällen samarbetat med andra organisationer, bland annat fackföreningar. Dessutom har de själva tagit initiativ till en oberoende fackförening som kallas "workers initiative". Poznangänget tyckte att de hade lyckats tona ner det subkulturella även om de ibland också arrangerade punkspelningar och annat som hör den autonoma rörelsen till. Därför upplevde de att det faktiskt fanns ett rätt stort intresse för det de håller på med och att de blir tagna på allvar.

Jag hade gärna diskuterat den här frågan hela mötet men diskussionsgruppen splittrades efter några timmar eftersom folk ville diskutera andra frågor. Full av idéer och en blandning av uppgiventet och hopp satt jag ändå och pratade en del med några av de andra svenskarna om just de här grejerna resten av dagen och vi kom fram till att vi borde börja samarbeta mer mellan de svenska städer som har någon form av socialt center. Genom att känna av vi är en del av någonting större kan vi kanske stärka oss själva och börja tro att vi faktiskt kan åstadkomma en förändring. Någonting måste i alla fall hända. Vi förändrar inte samhället genom att arrangera fester och supa med likasinnade. Det var vi väldigt överens om.

DEN FÖRSTA DAGEN var uppslutningen stor i de olika diskussionsgrupperna men med tiden mattades engagemanget av en smula och folk ville mest sitta i solen och prata fritt. Eftersom vi var tvugna att åka hem en dag tidigare fick vi aldrig möjlighet att höra utvärderingen av mötet. Men känslan var ändå att folk kände sig inspirerade, stärkta och hoppfulla av alla samtal och möten med andra som vill samma saker, även om det är stora och jobbiga saker vi alla har att ta tag i, inte minst när det kommer till repression och vräkningshot. Jag tycker att det var skönt att känna att nästan alla ställen tampas med samma problem och att det inte bara är vi som gör "fel" när vi till exempel misslyckas med att nå ut till fler människor. Det finns en stor rörelse där ute med mycket vilja och engagemang och om vi stödjer varandra och kämpar sida vid sida och inser att vi delar både misslyckanden och framgångar och vågar prata om det så kan vi nog nå rätt långt. Men jag tror att det hänger på att vi inte fokuserar allt för mycket på våra hus i sig, utan vad och vilka vi kan fylla dem med. För har vi ingen sån plan blir husen mest tomma skal, eller små privata lekstugor för ett fåtal och frågan är om det utgör ett särskilt stort hot mot samhällsordningen.

Som jag har förstått det är det ännu inte klart vilka som kommer att vara värdar för nästa Interspace. Men håll ögonen öppna och åk dit! ★

mayB

Brand åkte till Aten och var ganska säkra på att kunna hitta en och annan godbit att tipsa den anarkistiska resenären om. Ryktet talade gott om grekland som ett land med en historia och samtid av breda folkliga uppror. Men vad vi skulle hitta visste vi inte riktigt, och inga särskilda kontakter hade vi i förväg heller.

UTSTRÄCKTA HÄNDER & knutna nävar

I JULI ÄR DET fyrtio grader varmt i Aten. Det går inte att vara ute dagtid utan solglasögon och en stor vattenflaska. Det är knappt man orkar vara ute alls faktiskt. Allra minst orkar man gå runt och planlöst leta efter anarkisthak, men det är precis vad vi gör. Eller, helt planlöst är det faktiskt inte. Vi har blivit tipsade om en stadsdel som heter Exarcheia - av beskrivningen att döma nån slags motsvarighet till Kreutzberg i Berlin eller Möllevången i Malmö.

Vi tar tunnelbanan nästan enda fram och promenerar sista biten. Det märks när vi börjar närma oss. Över allt grafitti, affischer och politiska slagord på väggarna. Vi hittar en gata som kryllar av barer och kaféer och slår oss ner. Vi sitter och spanar på folk och försöker se ut ett lämpligt intervjuobjekt - en anarkist. Och så sitter man där som den livsstilspolitikföraktare man är och önskar att någon kunde ha en t-shirt med ett anarkist-A på sig så det skulle bli lite enklare att se ut någon allierad.

Εσείς γράφετε νόμους...

Εμείς γράφουμε ιστορία!

"Ni skriver lagar - vi skriver historia"

Till sist tar vi mod till oss och går in och pratar med killen som jobbar i kaféet vi sitter på. Och det känns precis som vi hade föreställt oss. Även om alla här inte är anarkister eller kallar sig anarkister eller ens är särskilt politiska så verkar de flesta känna till vad anarkisterna gör. Och även om det tycks råda samma fientlighet mellan olika vänsterpolitiska läger här som hemma, verkar i alla fall kommunister och anarkister ha koll på varandras grejer. Så känns det i alla fall. Killen i baren – eller Stratos som han heter - ger oss adresser till några squats, men avråder oss från att gå dit, i alla fall till det ena, det som kallas Vila Amalias. Det är tydligen vräkningshotat och "blir ni sedda utanför", säger han, "kan ni få problem med polisen". Vi får också adressen till ett socialt center som heter Nosotros och ligger alldeles i närheten, men inte så mycket information om vad de har för verksamhet.

VI PRATAR LITE OM Exarheia i största allmänhet och Stratos berättar att på kvällarna sitter det folk utmed hela Mesolo - den gågata som går förbi kaféet - och pratar politik. Jag frågar om de har problem med nazister i Exarcheia. Då lägger sig en annan man i samtalet. Han ser ut att tillhöra en äldre generation aktivister och berättar skrockande att det var en nationalisttyp som öppnade en bokaffär alldeles i närheten för några år sen, men butiken blev sönderslagen gång på gång. Och han flyttade. Och butiken blev sönderslagen. Och han flyttade igen. Och samma sak upprepade sig. Nu finns den inte längre kvar i Exarcheia. Mannen ler och rycker på axlarna som i ett "det är så det går till här".

Sen berättar han vad som händer om polisen skickar in civilare i området. "Folk är schyssta och släpper ut dem härifrån", säger han, "men inte utan att bryta vartenda ben i kroppen på dem först." Han skrattar och är helt uppenbart väldigt stolt över området han lever i. Han berättar också att polisen sedan länge inte vågar gå in i Exarcheia, i alla fall inte utan kravallstyrkan och utan att tycka sig ha en ordentlig anledning. Den "vanliga" polisen cirkulerar dagligen i utkanterna av området men vet att om de kommer för nära blir de utkastade.

LITE SENARE HITTAR VI Nosotros – det sociala centret som Stratos tipsade om. Vi går in genom porten i ett gammalt hus och följer efter en kille uppför en spiraltrappa och hamnar på en helt fantastisk takterrass med utsikt över det centrala torget i Exarcheia. Där finns en liten bar, en massa växter, en utomhusbioanläggning och en liten skara människor som sitter och pratar runt borden. Ur högtalarna strömmar glad musik. Vi berättar att vi kommer från tidningen Brand och gärna skulle vilja intervjua någon. Killen vi följde efter upp på terrassen - Tolis - är osäker på engelska men väldigt hjälpsam och ringer efter en kompis. Under tiden vi väntar bjuder han oss på öl. Snart dyker kompisen upp - en kille i 35-årsåldern som heter Teo. Båda slår sig ner med oss och verkar väldigt nöjda över att vi vill skriva om deras ställe.

Det visar sig att Nosotros är ett anarkistiskt och självstyrande kulturcenter vars främsta målgrupp är asylsökande. Sedan tre år tillbaka hyr de ett helt hus för två tusen euro i månaden. Pengarna får de in från privata bidrag och från baren/kaféet som är öppet varje dag från klockan sex tills dess att folk vill gå hem.

Teo berättar att Nosotros kom till för att många upplevde att anarkiströrelsen var för sluten och navelskådande. Det är nu fritt för alla som vill att komma på Nosotros måndagsmöten och gå med i en aktivitetsgrupp eller starta en ny. För tillfället finns det grupper som sysslar med bland annat teater, filmvisning, musik, miljöfrågor och foto. Det ges också språkundervisning i grekiska, spanska, turkiska och arabiska. I de flesta grupperna medverkar någon yrkesverksam person som på sin fritid vill dela med sig av sin kunskap till andra. Teo, till exempel, jobbar som skådespelare och håller i teatergruppen på Nosotros. Ungefär hundra personer är aktiva i någon grupp men på fester brukar det komma runt femhundra personer.

ALLA AKTIVITETER på Nosotros är gratis, även inträden till exempelvis teaterföreställningar eller fotoutställningar. Den viktigaste principen på Nosotros är just tillgängligheten. Alla ska ha råd att gå dit och engagera sig och alla ska känna sig välkomna. Det är inte som på squatsen, säger Teo, att huset och verksamheten mest är till för en liten klick människor och att det är svårt för nya att hitta dit.

Överhuvudtaget distanserar sig Teo och Tolis från " the black block" som de mest tycker är en livsstilsrörelse - någonting många håller på med när de är unga men ofta kommer ifrån när de växer upp och får ett jobb eller börjar plugga. "Tyvärr är det dem folk tänker på när de hör ordet anarkism", säger Teo. "För dem är det en grej i sig att slåss med polisen. Visst, vi slåss också med polisen om vi måste, men polisen är inte problemet. De står bara i vägen för de verkliga problemen. Därför måste vi tänka större".

Själva kallar de sig socialanarkister och Teo pekar på de andra som sitter på taket - människor mellan tjugo och sjuttio - och säger att här lägger vi ingen vikt vid hur man klär sig eller ser ur. Engagemanget är det viktigaste. Och det är ingenting som försvinner bara för att man blir äldre. Tolis berättar att han är fotograf och är aktiv i fotogruppen på Nosotros men kör lastbil för att få pengar till hyran. Han kommer hit varje dag efter jobbet och kan inte se att han någonsin skulle sluta göra det.

Teo berättar att Nosotros har ett problem. "Så fort vi har politiska aktiviteter, som föreläsningar eller annat, kommer det jättemycket folk hit. Men det är inte så många som bara vill komma hit och fika. På alla andra opolitiska kaféer sitter det jättemycket folk och fikar. De kan väl komma hit i stället och stödja oss".

Vi skrattar och säger att vi har lite det motsatta problemet i Malmö där vi bor. Där är många väldigt förtjusta i att fika men uppslutningen är inte alltid den bästa på politiska föreläsningar.

Vi lämnar Nosotros fyllda av inspiration men också lite sorg över att det (ännu) inte finns något liknande ställe där vi bor, där folk av olika åldrar och med olika bakgrund kan känna sig välkomna och där det socialpolitiska engagemanget står i centrum. Överallt på kaféer, barer och även i gathörnen sitter det folk och snackar och vi får känslan av att vi hade kunnat sätta oss ner och prata politik med vem som helst. Stämningen är sån.

NÄSTA DAG GÅR VI till ett annat center som Teo och Tolis tipsat oss om. Det ligger just på andra sidan det centrala torget på en liten mysig bilfri gata. Stället heter Diktio och när vi går in och upp för trapporna träffar vi Yorgos, en kille i trettioårsåldern som sitter i kaféet och pluggar men gärna pratar med oss en stund. Han berättar att Diktio precis som Nosotros är ett självstyrande platt organiserat center och ett politiskt nätverk med baser även i andra grekiska städer, men de kallar sig inte anarkister utan autonoma och vill engagera ett bredare skikt människor. Diktio har också aktiviteter för asylsökande, till exempel en asylbar, språkkurser och har en anställd som dagligen erbjuder juridisk rådgivning.

Många politiska grupper har sina möten i huset. Här håller bland annat två hbt-grupper till och Atens största lesbiska grupp - LOA - ansvarar för baren en gång i veckan. Husets kafé och

Demonstration utanför Tekniska Högskolan

och bar, som är öppen varje dag efter klockan åtta, drar mycket folk som mest vill hänga och stödja verksamheten ekonomiskt. I källaren finns en dataverkstad som kallar sig UFU - Underground Free University. Här kan man till exempel gå på kurs och lära sig Linux. Yorgos visar oss källarlokalen där datorerna står på rad och hårddiskarna ligger staplade på hyllor.

Liksom Nosotros hyr Diktio ett helt hus men hyran här är betydligt lägre - bara dryga hundra euro i månaden. Så det är inte så svårt att få ihop pengarna, det räcker med några fester i månaden och dessutom betalar alla grupper som håller till där en månadshyra. Huset har de haft sedan 2003 men asylpuben har varit igång på andra platser sedan 1997. Nätverket har sitt ursprung i åttiotalets engagemang i rättshjälp för politiskt dömda fångar. När det sen började strömma in flyktingar i grekland på 90-talet, efter kriget på Balkan, ändrades fokus och man började engagera sig mer i asylfrågor.

Varannan måndag har Diktio stormöte men Yorgos säger att det ofta är rätt dålig uppslutning och om sanningen ska fram hålls verksamheten igång tack vare en liten skara drivna personer.

Nätverket Diktio gör en hel del utåtriktade saker också. Varje år arrangerar de en stor antirasistisk festival i en park och de har också haft stödarrangemang för zapatisterna.

VI FRÅGAR YORGOS hur den feministiska rörelsen ser ut i Aten. När vi frågade Teo och Tolis dagen innan fick vi svaret att det inte finns nån som de kände till och förklaringen var att "de inte har de problemen här." Däremot hade de ett nära samarbete med Aten pride och delar av hbt-rörelsen. Över huvud taget har det varit svårt att hitta information om feminism i Aten och folk vi frågar tittar på oss som om vi är lite dumma i huvudet. Det är uppenbart att feminism och kamp för kvinnors rättigheter inte inte är någon central fråga inom vänstern här. Klasskampen först liksom.

Men Yorgos verkar inte tycka att det är en konstig fråga och berättar om en anarkistisk feministisk aktionsgrupp som kallar sig Noli me tangere, som är latin och betyder "rör mig inte." Men han vet inte om de har någon lokal eller hur man får tag på dem. Han känner däremot till ett ställe som heter Greece Feminist Center som också ligger i Exarcheia. När vi kommit hem får vi reda på att det också är där den något hemliga Noli Me Tangere verkar hålla till. Vi frågar också Yorgos om djurrättsrörelsen och han svarar att djurrätt inte är någon stor fråga i Grekland. Han känner inte till några djurrättsgrupper men medger att han kanske bara har dålig koll.

Innan vi lämnar Diktio berättar Yorgos att han och några till förmodligen ska till ESF i Malmö i september för att delta i ett seminarium om asylrätt och flyktingfrågor.

Trötta efter ännu en dag i värmen och en massa efterforskningar bestämmer vi oss för att hitta på nåt skoj och hittar en liten alternativ utomhusbio två gator bort. Där spenderar vi resten av kvällen med varsin öl och en gammal Hitchcockrulle medan mörkret sänker sig över Exarcheia. This is the place to be! ★

mayB och Leka

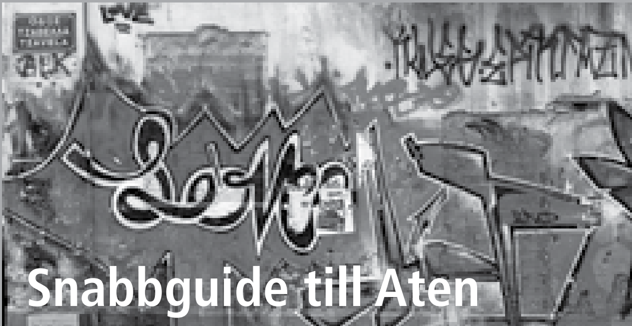
Greklands motståndshistoria i korthet

GREKISKA ANARKISTRÖRELSER fanns redan i slutet av 1800-talet i Patras och Aten men under början av 1900-talet, då grekland låg i nästan ständigt krig mot turkiet och bulgarien, försvann dessa rörelser och det var inte förrän under militärjuntan (1967-74) som anarkisterna organiserade sig på nytt. Motståndsrörelsen i grekland var dock stark under andra världskriget och italiens försök till ockupation misslyckades tack vare den. Med tysklands och bulgariens hjälp lyckades dock ockupationen till sist men ockupationsmakterna mötte aktivt motstånd och sabotage från "folkets nationella befrielse armé" - en gerilla ledd av kommunisterna men med ett brett folkligt stöd. Åren efter andra världskriget stred samma gerilla mot regeringen och säkerhetspolisen som med stöd från väst ville slå ner ett eventuellt kommunistiskt uppror. Detta ledde till ett inbördeskrig som slutade med att kommunisterna förlorade. Kommunistpartiet förklarades olagligt och många antifascister och deras barn flydde landet.

1967 genomförde militären en stadskupp med förevändningen att det hindrade ett nytt kommunistiskt uppror och militärjuntan kom att stödjas av bland annat usa och cia. Motståndsrörelser bildades både inom grekland och utomlands och studentrörelsen, som även innan juntan varit mycket aktiv, tog en stor roll i motståndet. Studentrörelsens mest kända aktion är ockupationen av tekniska högskolan i Aten den 14 till 17 november 1973. Härifrån gjordes radiosändningar som uppmanade det grekiska folket att revoltera. Ockupationen fick ett blodigt slut då militären den 17 november med pansarvagn tog sig in på högskolan. Händelsen är en viktig symbol för hela vänsterrörelsen i grekland och tekniska högskolan är fortfarande en plats för politiska sammankomster och föreläsningar. Efter juntans fall infördes en lag som förbjöd väpnad polis och militär att befinna sig i universitetsbyggnader. Denna lag har gällt sedan dess.

FÖRST PÅ 80-TALET kan man se anarkiströrelsen växa i grekland. Mellan 1984 och 88 ockuperades olika platser runt om i Exarcheia, däribland tekniska högskolan och slutligen ockuperades Exarcheia-torget av feministiska och anarkistiska grupper och sedan dess har området varit en självklar mötesplats för sociala och politiska vänsterrörelser. ★

Snabbguide till Aten

Platser att besöka
Ta dig till Exarcheia! Där hittar du allt du behöver, både i form av politik, kultur och mysiga kaféer. Lättast hittar du dit genom att ta tunnelbanan till Omonia och därifrån följa 28e oktober-gatan norrut för att snart svänga in till höger. I Exarcheia hittar du bland annat tekniska högskolan, Diktio och Nosotros.

Viktiga adresser i Exarcheia
Mesolo - gågatan som är en social mötesplats kvällstid.
Tsamadou 13 - här finns Diktio och mittemot ett mysigt långsittarvänligt kafé.
Exarcheia-torget - historisk mötesplats för anarkister
Themistokleous 66 - Nosotros hus.
Eressoy 12 - Greece feminist centre

Det finns tre stora squats i Aten, men de verkar för tillfället vara svårtillgängliga för utomstående, kanske på grund av polisiära repressioner. Men är man intresserad av alternativkultur och punkspelningar är det hit man ska gå. De ligger på:
Lelas – Karagianni 37 - squatet har samma namn.
Aharnon och Heyden 80 - Villa Amalias
Theotokoupoulou 18 - Evangelismos

Mat
Eftersom djurrättsrörelsen inte verkar ha nått några större framgångar i grekland lyckas vi inte hitta några veganska eller vegetariska restauranger. Däremot kan man lätt hitta ett stort urval av vegetarisk och vegansk mat på vilken restaurang som helst.

Tips på maträtter
Färska bönor (under sommaren)
Fava - en bönpuré
Aubergine-röra
Aubergine i ugn (innehåller ofta fetaost)
Saganaki - friterad ost
Risfyllda tomater och paprikor

Hittar man något mindre ställe kan det hända att de serverar bön- eller linssoppa.

Språket
Det kan kännas hopplöst att få någon klarhet i det grekiska alfabetet men det uppvägs av att folk är väldigt hjälpsamma och bra på engelska. Dessutom står alla gatunamn också med latinska bokstäver.

Att ta sig fram
Kollektivtrafiken i Aten är väldigt billigt, en enkelbiljett kostar 8 kronor och dagsbiljett 30, men vill man verkligen spara pengar är det lätt att planka. På tunnelbanan är kontrollanterna få och uniformklädda.

DELTA I VÅRA AKTIONER, RECLAIM, RADICAL ASSEMBLIES OCH DEMOBLOCK:

RADICAL ASSEMBLIES

PÅ UTKANTEN, INDUSTRIG. 20, MALMÖ

TORSDAG 18/9

14.00 RADICAL WOMEN ASSEMBLY
16.00 RADICAL ASSEMBLY: PREKARITET OCH ARBETSPLATSKAMPER

FREDAG 19/9

14.00 RADICAL ASSEMBLY: OCKUPATIONER, FRIA UTRYMMEN OCH SOCIALA CENTER.
16.00 RADICAL ASSEMBLY: FRAMTIDA MOBILISERINGAR, EUROPA SOM GEMENSAMT RUM FÖR KONFLIKTER.

FREDAG 19/9

16.00 KLIMATKROCK
SAMLING MÖLLEVÅNGSTORGET

GATUFEST

20.00 RECLAIM MALMÖ
NU TAR VI MAKTEN ÖVER VÅRA LIV!
SAMLING KL 20.00 STADSHUSET.

LÖRDAG 20/9

ANTICAPITALIST ACTION BLOCK

13.00 GÅ MED I ACTION NETWORKS BLOCK I DEN STORA DEMONSTRATIONEN UNDER ESF 2008 I MALMÖ.
SAMLING KL 13.00 ROSENGÅRD C.

ESF 2008 ACTION NETWORK WWW.ESF2008ACTION.NET

Kallfront

tillryggalägger en så lång sträcka av blöjor vuxen/barn välj

så snälla rörelsemönster
krokar i arm efter arm
vänder
vänder
vänder igen
stela lakan spruckn a rullar *faller i god jord*

jag är en kärringknop så hårt knuten mellan vården och hemvården
jag är en god tjänst

jag är ett bättre behov

bra för dig: monstruös monotoni
lägger ut ett krokben som ett verktyg
ett hjälpmedel i handen

en kär bekant i
positioneringen

placera din produkt på rätt ställe i kundsegmentets medvetande

kliniskt retarderad en tillsyningsman i hälarna tji tjing
jag måste va vänlig

en kär bekant i förtidspensionen
lite sndr bara
i rakt nedstigande led
skär

nästan hela dagsbehovet tillgodosett av 50%ig arbetsskada
ett dike en försänknings försäkring

i generna

granna granna blommor på rostfritt bord desinfektion desinformation
rollator

rörelsen föder rörelse
mekanismer
är alltid lika lutad åt båda hållen
tillfälligt
avgnagd jäms med lovikkavantarna/knogjärnen

egenhändigt svarvade ljusstakar fram varje jul
kul
varelsen snodde mössan och gömde sig under soffan
Elsa på trean sa det själv
skrek sen falukorv några gånger

blankett om förlängd sjukpenning om som

en extra filt över benen

★

en stämpel
sa du
följer då ropen från
fylld container många dollars inga ess i leken däremot
luftfritt

papperslöst ropas in igen och
nedärvt avhyst

urinhörna

förvar
för att undvika svett i ögongloben sweatshopband i pannan
work out
nike som en studsande svastika på gympagolvet när det blåser kallt om
brrr

på barnavdelningen
tröja sydd
en liten katt på rosa trikå
klagar på dålig kvalité
klagar
handavtryck i mönstret
liten
i rött

klagar på

klyscha

★

kampanj för inner beauty ett jobb så gott som något
tvätta dig nogsamt

slebba

en irriterad
tjocktarm

sur

★

det fanns en idé om att arbets- å papperslösa skulle *slicka* gatorna rena. det hade blivit så jävla rent, men ser kom dom på att obehövda baciller skulle sprida sig som löpeldar genom staden. främmande skulle dom krypa in i skånska strupar. propositionen lades ned.

★

en dag i månaden är vikt åt föräldrabesök

★

viftar med lemmen så förtrytsamt dom runkar bulle i chefsposition
dvs raka rör dvs en
matsal med olika bord *avstånd*
dvs attityd minspel
helikoptern

vördnad kan också yttra sig som en ryckning i ansiktsmuskulaturen
nicke
docka visslar hyckel i vibrato dina byxor brinner

i fickan en liten infiltratör

shhh *många förlorade fingrar i mjölet*

vet bättre än bästa
klia under hakan varje gång jag är där
nerifrån och upp
leende ögon -man är väl van för fan (skratta här)
stegar att klättra
upp

alltid ett ord över
här
finns att förlora
gråt=risk för att snora

Petra Möllan

Ur fickan i luften!

ANTOLOGIN ”EN KNUTEN NÄVE I FICKAN – OM KLASS, NORMER OCH VÄNSTERN” red: Fredric Carlsson-Andersson och Atilla Piskin innehåller texter av 10 skribenter, en humoristisk ”guide till den alternativa medelklassen” samt ett samtal mellan några av skribenterna. Titlarna varierar från ”Tonårshoran i Bollnäs” och ”Minnen från Karelen” till ”Medelklassförakt byggde denna kropp”. Det är barndomsbeskrivningar, poesi, tankar kring kulturellt kapital såväl som ekonomiskt, analyserande, bittert och roligt. Jag uppskattar att flera texter refererar till historiska händelser och visar att klasskonflikten alltid har funnits, i den finns styrka, den har fått diktaturer på fall. Jag uppskattar alla texter, det enda som tråkar ut mig är samtalet ”Runt ett bord i Alby” som förs mellan 3 skribenter och ytterligare en person. Jag förstår poängen med en sån här ”inblick i processen - text” men det misslyckas ofta, så också här, texterna räcker gott.

När jag läser boken tänker jag hela tiden på balansen mellan individnivå och struktur, på relationen teori och praktik. Det kryper i mig av de ”dåliga” formuleringarna som jag lärt mig inte är ”god litteratur” och mitt nya medelklass-jag tänker att ”oh detta var väl ändå ganska schablonmässigt?” Jag låter mig hållas. Jag dras in i berättelserna. Jag håller med om analyserna. Jag hör er. Jag är ledsen, jag önskar att någon hade satt denna bok i min hand när jag var 17 år för då hade jag fattat att jag inte var dum i huvudet. Jag hade besparats alla dessa charader, obehagliga middagar och framför allt min egen tystnad. Det är så boken talar till mig på individnivå, från dig till mig. Det är det som gör den speciell och det tackar jag för.

DET VANLIGA INOM MEDELKLASSVÄNSTERN är att bara hålla klassdiskussionen på en strukturnivå eftersom det då inte har med dem att göra. Men om ni menar allvar med att vi ska kämpa ihop mot ett gemensamt mål behöver vi också se nyanserna mellan oss och förstå att i de nära relationer som vi bygger med varandra finns ojämlikheter. Teorin är inget utan praktiken, det vet vi och den här boken vänder rätt på de perspektiven därför att den utgår från arbetarklassen som norm.

Jag vill tacka alla skribenter (och alla dem som de i åratal förmodligen diskuterat och ältat detta med) för att de så precist beskriver situationer, relationer och ekonomiska förutsättningar. Jag sätter hela sparkontot (haha!) på att medelklassens kritik låter så här: schablonmässigt, individfokuserat, splittrande och dålig litteratur. Det får vi ta som en komplimang. Men ja, det fina med kråksången är att denna bok även kan ses och användas som en del i en övergripande struktur så här finns inga ursäkter. Här har vi en bok, ett vittnesmål att referera till. Det är dags för normen att agera! Medelklassare se er själva i vitögat! Om mötena och organiseringen känns som att de ”bara funkar” så är det gissningsvis du som tillhör normen och någon annan som gör skitjobbet, ett enkelt sätt att börja är alltså att se och lyssna omkring dig och till exempel läsa antologin i sin helhet.

”Filosoferna har bara tolkat världen på olika sätt, men det gäller att förändra den.”
Marx

Jag tror jag har läst alla de böcker som har kommit ut på senare tid som behandlar klass och jag har ofta känt igen mig. Men det är skillnad på den här boken och de som kommit innan. Jag jämför med en annan antologi; ”Tala om klass” (Karin Nielsen och Susanna Alakoski (red.)) från 2006 som innehåller texter av personer som vuxit upp i arbetarklass och tagit sig därifrån och som med sin nymedelklassiga röst berättar för den invigda medelklassen om sin bakgrund. Jag har också rest, uppåt, och känner igen mig men det som stör mig är att de är just så välpaketerade och välformulerade som medelklassen vill ha oss. Jag hatar mig själv när jag gör så, paketerar, förklarar och RESONERAR. Därför sympatiserar jag med ”En knuten näve i fickan”. Den är jobbig, arg, bitter, spretig, ologisk och komplex, den är precis så realistisk och tråkig som arbetarklassen kan vara på nära håll.

När min bror gifte sig med nuvarande frun Lotta köpte vår mamma en vacker dräkt för högtidstillfället. Hon förvånade oss med en dräkt i klassiskt snitt, kort rak kjol och kavaj, den var underbart duvblå. På slaget satt en strassbrosch och när vi lutade oss närmare för att se på den såg vi också att dräkten var krokodilmönstrad Och så blev dräkten logisk, den blev mamma och normal. I efterhand tänker jag att det är en fin metafor för relationen till arbetarklassen, den ser bra ut på håll men avslöjar sig alltid när man kommer nära.★

Lucha Libre

På arbetet

Min lya ligger i ett nerlagt militärområde. Gatorna fulla av uppstoppade raketer, flygplan och avfyrningsramper, nerlagda kaserngårdar, pensionerade stridsvagnar, och så vidare, och så vidare. Invändigt är det inte mycket bättre. Några affischer, böcker, tidningar, två bestick, tre muggar, en sönderhoppad säng, damm under den sönderhoppade sängen, äckligt badrum, kissig toalettring, dusch med silverfiskar i, grus, sten, urdruckna spritflaskor, cigarettfimpar, och så vidare, och så vidare. Min lya är litegrann av helvetet på jorden, så att säga. Men ibland händer grejer som får solen att skina.

Albert Camus sitter på golvet på en matta i min lya. Det är i min lya Albert Camus sitter. Han snackar om existentialismen. Det är så fan klart han gör det.

– Själv var ju jag bättre än Sartre, säger han.

Men Sartre håller givetvis inte med. För på golvet på mattan intill Albert Camus sitter Sartre, i min lya dessutom, jo det är i min lya den jäveln sitter. Han snackar om Äcklet.

– Jag skrev Äcklet, vad skrev du ditt jävla äckel?

SÅDÄR HÅLLER DOM PÅ. Sartre och Camus. Dom dricker dessutom, whisky, mansdricka, kanadensisk, 109:-, den billigaste skiten som går att hitta inom Schengenländerna. Dom börjar väsnas. Men väsnas högst i lyan gör dom inte. För det gör Hemingway.

– Det är klart som fan att du inte har absint din lilla skit.

Så säger Hemingway vid kokvrån i min lya. Han petar lite på mina bestick. Dom är smutsiga. Nudlar fastkletade på diskbänken. Hemingway lackar ur.

– Är detta värdigt mig va, för fan, vem har skrivit de största romanerna och novellerna i historien, va, är detta värdigt mig va? Är det det? fortsätter han, lack så in i helvete i min lya. Från toaletten hörs då en grumlig jävla tjurstämma.

– Det är jag det. Gå och skjut dig själv igen din blödiga jänkare. Det är jag det! Jag skrev de största, de bästa, de mest lästa. Är det inte så va, skjut ut brösten för mig, den mest ärbare!

DET ÄR STRINDBERG, AUGUST. Han sitter på toaletten, dörren öppen, det stinker av bara fan, rännskita, ätit för mycket katrinplommonpuré. På min toalett i min lya sitter han alltså, Strindberg, och kallar sig den mest ärbare rakt framför nosen på Ernest Hemingway.

– Jag ska smeka dina barnbarn våta och varma, Hemingway, hör du det din jävel, komma och snacka om snygga romaner va, och noveller, du med din jävla isbergsteknik. Tror du är så jävla speciell va.

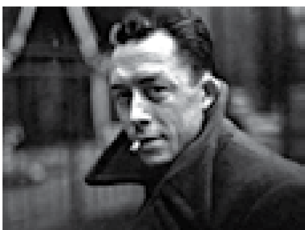
Camus, Sartre, Hemingway och Strindberg alla i min lya, dragna och runda under fötterna, höga som himlen, sitter dom och snackar litteratur och tävlar i meriter, åstadkommanden och personliga påhopp. Det är så jävla snyggt. Det är i min sketna jävla lya dom sitter, storheterna, och diskuterar litteratur. Finare kan det tamejfan inte bli. Folk snackar om DN:s kultursidor, men då har dom aldrig styrt stegen till min sketna lya, som sagt, för sketen är den, min lya.

MORGONEN KOMMER. Golvet badar i spya. Det stinker kuk, rövsvett, instängdhet, gubbslem, sprit, fjärt, fjong, fläng, äregirighet, manspubertalitet, till och med flott. Hur fan stinker flott, egentligen, kan man gott fråga sig. Strindberg sitter fortfarande på den kissiga toalettsitsen med rännskita nerför det urgröpta stjärthålet. Det svider. Han gnäller och gnatar men vidhåller att han är den största. Den största! Hemingway har skjutit sig med en älgstudsare, riktade pipan i käften och gjorde en Pollock på tapeten. Camus har somnat under sängen med existentialismens programförklaring under armen, och Sartre ligger på sängen i fosterställning och vaknar någon gång i kvarten och snackar äckel och goja i sömnen.

Det är en salig blandning denna morgon i min lya, som dagen efter ett historiskt krig, något som ska komma att sätta avtryck i tidsåldern. Men hela tiden har dock infunnits en känsla över att någonting inte är som det ska, att någonting i denna story är hopdiktat trams, jävla sakprosa. Nu vet jag tamejfan vad det är också. Kvinnorna! Var fan är kvinnorna i denna berättelse?

Javisst ja, på arbetet! Dom är ju på arbetet. ★

TN

Mattias Elftorp:
Arg Kanin om Kapitalism

Har du tänkt på att vi knappt kan umgås utan att det kostar pengar?

Hur menar du?

När var senaste gången du träffade någon utan att du gjorde av med pengar?

Man går ut och tar en öl, man går och fikar, hyr en film. Och även om filmen är nerladdad så ska det köpas chips och skit.

Men det är väl ändå frivilligt?

Ja, på ett sätt är det ju det. Men samtidigt kan du inte ha på TVn mer än en halvtimma utan att någon försöker sälja dig någonting.

Det är kapitalismen som kryper in i ditt liv och infiltrerar hela din tankevärld.

De säger att det handlar om valfrihet, men hur många sponsrade heminredningsprogram behöver man egentligen att välja mellan? Eller gratistidningar som tävlar i att ha så urvattnade "nyheter" som möjligt?

Det handlar ju bara om att företagen behöver tjäna pengar.

Ja! Det handlar bara om pengar och det är hela problemet. Jävla vinstintresse styr allt!

Inga hänsyn tas till rent mänskliga behov, annat än för att exploatera dem. Liv överhuvudtaget kan offras i profitens namn.

Och vi tvingas acceptera det som en normal del av livet.

OMPETE
ONSUME
NFORM

Vi vet att saker inte står rätt till men har fått lära oss att behöva massa skit som egentligen inte är värt priset som betalas för det.

Bara vi får våra skor så spelar det ingen roll under vilka förhållanden de är tillverkade, så länge det händer tillräckligt långt bort för att vi ska slippa se det.

Eller vår cola, våra hamburgare, våra diamanter och så vidare.

Och har vi inte råd med diamanter så tror vi att vi önskar att vi hade det.

För allt handlar ju om pengar. Till och med vanligt mänskligt umgänge.